Feqe Reşîdê Hekarî
SIRMEHŞER

Guhêrtin Ji Tîpên Erebî:

ZEYNELABÎDÎN ZÎNAR

Weşanên Dengê Yekitiyê

YEKÎTÎYA DEMOKRATÊN KURDÎSTAN

Institut kurde de Paris

LIV. K.L. 1655
10/07/2018
922 HEK SIR

FEQE REŞÎDÊ HEKARÎ

SÎHMEHŞER

INSTITUT KURDE de PARIS
BIBLIOTHÈQUE

Institut kurde de Paris

Guhêrtin Ji Erebî:
ZEYNELABÎDÎN ZÎNAR

Weşanên Dengê Yekitiyê
YEKÎTÎYA DEMOKRATÊN KURDÎSTAN

Wêneya Serpêçê: Dêmena Amed-Diyarbekir, Beyan-ı Menazil-i Sefer-i Îrakeyn, Sedsala 16. Marakçı Nasuh, Xwerû: Topkapı Müzesi Îstanbul

TITELBILD: Eine Ansicht von Amed-Diyarbekir 16. Jahrhundert

A Wiev from Amed-Diyarbekir 16. th Century

Weşanên Dengê Yekitiyê

Navnîşana Xwestinê:

UDK e.V.
PF 3219
4030 Ratingen 3

West-Germany

Institut kurde de Paris

Weşanên Dengê Yekitiyê,Beşê Wêjeyî 1

Şibat 1990 ,Düsseldorf-Elmanyaya Fed.

Weşanxane: Weşanxana Xweyî - Düsseldorf

Verlag: Selbstverlag-Düsseldorf

PÊŞGOTİN

Nivîskarê hêja kek **Zeynelabîdîn** di meha şibatê,sala 1953 de li Qubînê/Beşîrî hatiye dinê. Di wê demê de,bavê wî li wir meletî kiriye. Ta deh-danzdeh saliya xwe li ba bavê xwe xwendiye û paşê di medreseyên din de jî li ber destên zaneyên bi navûdeng,wek Mele **Sedredîn** û Mele **Evdirehmanê Nisro** feqîtiya xwe domandiye. Di 24 hezîranê 1968 de ezmûna (îmtihan) dibistana bingehîn daye û li Diyarbekirê çûye dibistana "îmam hatîbê". Piştî 12 avdarê 1971 ji dibistanê hatiye avêtin. Li Batmanê dest bi dibistana "navîn a petrolê" dikê. Ligel xwendina xwe jî,di gundan de meletiyê dike.

Institut kurde de Paris

Di 25.7.1974 de,li Batmanê,di belediyê de dibe tehsîldar. Di navbera salên 1976 ta 1980,li Batmanê xwendina lîseya êvaran dike û di belediye û maliyê de jî berpirsiyarine giring heldigre ser xwe. Piştî serdestiya leşkerî,di 12 îlonê 1980 de ta 1984,ew heyşt caran dihête girtin. Bi tenê,di sê girtinan de 178 rojan dihête îşkencekirin. Di 1 avdarê 1984 de,bi biryara dadgeha leşkerî,li Diyarbekirê,hêjmar 1,sizayê 5 salan girtîgeh û 20 rojan jî dûrxistin distîne.. Jiber metirsiya girtin û lêdanê nivîskarê me bêgav (mecbûr) dibe ku derkeve derveyî welêt. Niha li Siwêdê dijî..

Tîpguhartina **"SÎRMEHŞER"a Feqe Reşîdê Hekarî** ji tîpên erebî bo latînî,xebateke gellekî giranbiha ye û bi hezaran kes dê bigêhin dilxweşiya xwendina vê ber-

Institut kurde de Paris

hema hêja.

Bêguman, ev tîpguhêr û yên din zor giranbiha û pêwîst in. Ev karûbarana wêjeya gelê me ji wendabûyînê diparêzin û dewlemendtir jî dikin. Em li vir, bi dilgermî spasî nivîskarê hêja kek **Zeynelabîdîn** dikin ku serfiraziya weşandin û derxistina vê berhemê pêşkeşî me kir.

Abidin Sönmez

""

Pirtûkên ku Nivîskar **bi xwe** nivisîne:

1) İşkencede 178 Gün, KOMKAR, Köln 1, sala 1987

2) Xweçe I, II, III, bend I, di çape de ye û 287 rûpel e.

3) Mîrate, Leyztikên Kurdî, hêj çap nebûye.

Institut kurde de Paris

Yên ku ji tipên **erebî** guhêrtine tipên **latînî**:

1)Mewlûda **Melê Batê**,Roja Nû Stockholm,1987

2)Mewlûda **Mele Zahîdê** Diyarbekrî

3)Nûbara **Ehmedê Xanî**,Roja Nû,1986

4)Eqîdeya **Ehmedê Xanî**,digel şerha Rehberê Sanî,Yekitiya Demokratên Kurdistan,1989

5)Sirmehser,Yekitiya D.Kurdistan, 1989

6)Mirsd-ul Etfal a Şêxê Kerbela

7)Dîwançeya Şêx Eskerî

8)İqdê Durfam a Şêx Eskerî

9)Dîwana Pertew Begê Hekarî

10)Nehc-ul Enam a Mele Xelîlê Sêrtî Weşanx.Kurdistan,Stockholm,1988

11)Nimûne,Ji Gemcîneya Çanda Qedexekirî

Yên ku ligel Mîrza M.Emîn **Narozî** guhêrtine latînî:

1)Dîwana Meleyê Cizîrî,Roja Nû,1987

2)Dîwana Ruhî ya Şêx Evdirehmanê Axtepî,Jîna Nû,Uppsala,1988

3)Rewdneima Şêx Evdirehmanê Axtepî

4)Dîwana Şêx Kerbela

Institut kurde de Paris

PÊŞGOTIN

Yek ji helbestvan û nivîskarên Kurd, ê ku navê wî jî mîna navê gelek nivîskar û şairên din di gerîneka dîrokê de temartî û veşarî maye û heta bi niha jî rind diyar nebûye, Feqe Reşîdê Hekarî ye. Mixabin em pir lê gerîyan, lê me tarîxa dayikçêbûn û dilovaniya wî bi dest nexistin. Tenê ev diyar e ku wî xwe bi bernavkê "Feqî"tîyê navdar kiriye û ji xwe re gotiye "Feqiyê Sanî".

Îcar ji wê peyva F.Reşîd tê zanîn, ku wî xwe ji Feqiyê Teyran re şairê duwemîn hesibandiye. Çimkî ew tişt berê di nav kesên wisan de, taybetî ji kesên menşûr û navdar re xwiyekî tevayî bûye. Heta ku Melayê Cizîrî jî xwe ji Şêxê Sin'anî re duwemîn şêx hesibandiye û gotiye "Di işqê Şêxê Sanî me".

Belam F. Reşîd di beşa dawî ya vê pirtûka xwe de weha gotiye: "Ey Feqî tarîxê benda te temam" û di malikeka din de jî gotiye: "Min nivîsî ev kîtab ley û nehar (şev û roj)".

Îcar di van herdu hevokan de, dibe ku wî jî mîna gelek nivîskar û helbestvanan tarîxa dayikçêbûna

Institut kurde de Paris

xwe, yan tarîna kutakirina nivîsandina vê pirtûka xwe li gor hesabê Ebcedê (Cemel) nivîsîbe. Lê eger ku ev wisa bin û em rêza pêşî bikolin ji bêjeya "Tarîx"ê, tarîxa 1211 (1793) derdikeve. Eger ku em li rêza din bifikirin, ji hemû tîpên wê tarîxa 1130 (1725–26) derdikeve! Û tarîxa dema jiyana Feqîyê Teyran jî: 1590–1660 e.

Bê guman ez li navê vî şairê Kurd ê hêja pir gerîyan, lê mixabin li tu cî bi nivîs lê rast nehatim. Tenê mamosteyê nemir Cegerxwîn bi malikeka xwe weha F. Reşîd daye naskirin û gotiye:

"Yekî dî dibêjine wî Feqe Reşîd
Di zarê Kurdî fêris û egîd
Nivîştek wî heye bi navê Sermehşer
Zarokên Kurdan dixwînin ezber"

Ev çapa Sirmehşerê ya bi tîpên Erebî ku di dest me de ye, di sala 1984 an de bi destên Mele Ehmedê Qoxî, di paşiya Nehcilenama Mele Xelîlê Sêrtî de, bi yek cildê çap bûye û wî hinek têbinî jî li ser hin malikên wê – bi Kurmncî – nivîsîne. Lê wekî din Qoxî derheq jiyana wî de tu agahdarî nedaye. Tenê li ser rûpela pêşî weha nivîsîye: "Dibêjin (ku F. Reşîd) ji koçerê Hekariya ye"

Beyt û helbestên pirtûkê tev bi zaravê Kurmancî hatine nivîsîn. Bi zimanekî wisa nerm û vekirî ne, ku her kes wan fêr dike, nikleka pir xweş li wan heye û hemû rewan in. Hin ji wan beyt in û hinek jî çarîne ne. Lê ji ber naverokê di wan de hin bêjeyên Erebî û Farisî jî hene. Pirtûk ji 24 beşan pêk tê û 526

malik in, tev bi kêş û qafiye ne û her beşeka wê bi jmareka belî bi kiteyan dikişe. Me li ser her yekê "Beş" û jmara wan li gor rêzê reqem jî nivîsîn.

Sirmehşer bi naveroka xwe, giranî dide ser dîtin û bawriya olî ji têkiliya rind di navbera mirovan di rêveçûn û pêwendiyên mirovatî de û siyanetgirtina li hember maf û heqan, parastina heyînên mirovan û hwd beyan dike. Lê her beşeka wê tiştên ji hevdu cuda dibêje. Xasma di dawîlêhatina dinê de çaxê ku Decal ji Xurasnê radibe û Hz. Mehdî jî tê û leşkerên herdu aliyan bi hevdu re şer dikin û ku Îsa Pêxember jî li Şamê dadikeve ser ruyê erdê û hwd, bi zimanekî vekirî li pey hevdu tîne zimên.

Me vê pirtûkê bi temamî ji tîpên Erebî wergerand bi tîpên Latênî. Lê têbinîyên seydayê Qoxî nehatin wergerandin. Û me, teksta wê ya bi tîpên Erebî jî, ji bo xwndevanên Kurd ên zanayê tîpên Erebî, bi ya Latênî re da çapkirin.

Amaca me ji wergerandina pirtûkê ev e ku, em wê bigehînin destên xwendevanên Kurd ên ku nenasê tîpên Erebî ne. Herweha bi vê xebata me pirtûkeke Kurdî ya din jî, hem ji mirinê difilite û hem bi hindikî be jî dê ji ziman û çanda Kurdî re bibe alîkar. Hem ji bo zêdebûna zanyariya xwendevanan û hem ji bo dewlemediya pirtûkxana Kurdistanê, wê bi xêr û bêr be.

12.09.1986

Zeynelabidîn ZINAR

Institut kurde de Paris

SIR–UL MEHŞER

BEŞ – I

Bîsmîllahîrrehmanîrrehîm

Ewel satirek bi îsmê Ellah
Behsek em bikin ji qudretîl'lah

Qudret wî pir e nabit hîsab e
Aqil nikarin bikin kîtab e

Bê misl û zehîr, wezîr, mekan e
Bê mani' mu'în, cîhat, zeman e

Bê ewlad û zewc û bab û da ye
Bê mewt û mirin, baqî xwea ye

Lewra ew qedîm e layezal e
Bê şubh e qedîr e zulcelal e

Munezzeh bizan ji her sîfatan
Hem ew berî ye ji menhîyatan

Daye me sîrat û hem terîqet
Bîl cumle 'ulûm û hem şerî'et

Institut kurde de Paris

Em xalî nebin gelek ji fikrê
Daîm bikin ji bo wî şukrê

Xelqa me kiriye ji çar 'enasir
Ji av û hewa û ax û agir

Daye me resûlek ba sedaqet
Da ew bikitin bo me şefa'et

Resûlê Xweda yê îns û can e
Mutleq ew hebîbê du cîhan e

Ew şahê li ser textê Medîne
Gelek mu'cîze ji wî me dîne

Seyra feleka li nik wî gavek
Fexra meleka ji wî silavek

Lewra Xweda em kirine mexlûq
Raziq ew e em kirine merzûq

Daye me cumle ne'îm û ni'met
Da em bikitin bo wî 'îbadet

Lewra Xweda en dane cîhane
Mutleq wê ji bo me îmtîhan e

Da kifşî bibin heçî gunehkar
Bê huccet neşewitin di nav nar

Ya Rebî nekî tu nefsê xafil
Medxûl me bikî di behra aqil

Institut kurde de Paris

Newmê bike kêm ji herdu çeşman
Mehfûz me bikî ji cumle xeşman

Ey dil xwe meke xafil bi xwabê
Hişyar tu bibe ji bo hîsabê

BEŞ – II

DASITANA FEQE REŞÎD BER HALÊ XWE

Feqî rabe heta kenê tu razê?
Demek rabe bike fikrê w niyazê

Di nava xwabê xeflet da tu mayî
Bi vê te'bê tu xafil bûyî mayî

Bike terkê ji çeşman xwabê xeflet
Xwe hişyar ke neborin wextê firset

Ma qet nakî li van xelqan tu seyran?
Me borandin bi elfan koç û kerwan

Çûne qebran û nadin kes cewabê
Nivistî ne di nav ax û tûrabê

Were ey dil temaşa qebristanan
Bibîn halê evan pîr û cuwanan

Institut kurde de Paris

BEŞ – III

DASITANA BER HALÊ QEBRÊ MÎGUFT ÎN NEZMÎHA

Dibînî tu evan qebran
Çiqas însan ku tê da ne
Kanê ew sahibê xêran?
Helîm bûne di axê da

Kanê ew nazik û dîlber?
Şêrînsûret sîfetesmer
Kanê Cemşîd kanê Qeyser?
Çurutmîş bûn di erdê da

Binêr wan kabirê kibran
Hewalê şakirê şukran
Binêr van qariê Qur'an
Çewan mane di xewnê da

Kanê ew sahibê tacan?
Dixemlîn ew di nav gencan
Bi etles hem bi dîbacan
Niha 'uryan di xwelyê da

Feqî ew reng bigir 'îbret
Heçî qenc e bike sun'et
Axir jê tu bikî hîcret
Ji dunyayê biçî wê da

Institut kurde de Paris

BEŞ – IV

DASITANÊ ÎN NEZMEHAMÎGUFT BER HALÊ TEDARUKÊ QEBIR

Tu bişîn ecran bi bal qebra xwe ye
Ma nizanî axirê mala me ye?

Gotine: "El qebru sendûq–ul 'emel"
Rojekê dê te bişîne wê ecel

Hûn 'emelê qenc bişînin qebretê
Ew dibit bo we zewada axretê

Behsa qebrê tu bikî ey yarê yar
Dê bikit behsa te ew leyl û nehar

Rojê pênc caran dike bo te nîda
Daxilê xeflet bûyî nabe seda

Rojekê gotî Resûlê ba sefa
Şahê 'alem ew Muhemmedmustefa:

–Gaziya qebrê, fulan îbnû fulan
Qet mebe xafil tu her dem min bizan

–Pir hene fî betnê min da mişk û mar
Kurm û 'eqreb sedhezaran sedhezar

Carê dî gazî dike bo te, bira:
–Zumet im ez, tu bişîne min çira

Institut kurde de Paris

Carê dî gazî dike bo te, delal:
–Wextê mewtê nayê nava min heva

Cerê dî gazî dike: –Ey dîlberîn
Wextê hatî tu digel xwe bîn nivîn

Carê dî gazî dike, qenc seh bike:
–Fitne me ez, tu mûhafiz peyde ke

Her dema awha dibêje qebru na
Bû rîwayet ew ji Peyxember lena

Hinga hatin çendî eshab ba wefa
Cem Nebî–yul'lah Muhemmedmustefa

Têkde gotin: –Ya Resûlê îns û can
Gaziya qebrê bike me'na beyan

Ew hebîbê padîşahê girdîgar
Cumle me'na kir temamî aşîkar:

–Kî teseduq ke ji bona Zulcelal
Xubz û xwarin hem dirav û tişt û mal

–Mar nikarin qet bikin bo wî ziyan
"Îf'elû haza mudaîm muminan"

–Kî bixwîne her kelamê Zulcelal
Ew di qebrê da dibit bo wî heva

–Dê mûnewwer bit sîfet, eswedbirû
Bê mîsal e ew bi husnê mahîrû

Institut kurde de Paris

–Nûresîde bit ji ’umrê ey şebab
Jê bê bihna ’enber û misk û gulab

–Ew dibêje bo te ey merdê melîh
Ew di qebrê da bi ezmanek fesîh:

–Her dema te ez dixwendim ya zilam
Îro rûnim ez dige te ta qîyam

–Pir belaya ez niha dûr kim ji te
Hem di qebrê da bikim suhbet bi te

Wek wê ye her dem bixwînî ya heqîq
Da di qebrê da bibit bo te refîq

Ger nizanî tu bixwînî bît’temam
Sûretê Îxlas bixwîne ya zilam

Tewhîd û zikrê bike wurd ey delal
Ew ji bona te dibîtin mulk û mal

Tu bibêje, La îlahe îllellah
Hem selewatan bide l’Muhemmedşah

Tu neçî muflis ji van balê qubûr
Hem neçî mehzûn û hem sahibqusûr

Kî bi şer’ê her ’emel ke pirşêrîn
Dê di qebrê da bibit bo wî nivîn

Ew livîn bo wî dibêjin: –Ey şebab
Tu bike xwabê di nav me ta hîsab

Institut kurde de Paris

Hem ji bo me tu bikî ya Reb nesîb
Wan, bi hurmeta Muhemmed ya Necîb

Hûn binêrin fedl û îhsana 'ezîm
Dê ji bo qûlan ewê Rebbê rehîm

Germê daye teht–el erdî fîl şîta
Da nebînin ezyet û hem zehmeta

Havînê da kirye hênik ba sefa
Da nebînin ezyet û hem pircefa

Ê li qûlan vê dike her rehmetê
Ew qûlê daîm ji bona xizmetê

Ey Reşîd rabe ji xwaba xefletê
Da nemînî tu di cebr û mihnetê

Mulkê dinya te ji bo xwe kirye par
Axirê poşman bibî hem şermîdar

Ta neborî tu ji fanî ey exî
Sadîq–ul e'mal tu nabî, ey exî

Kanê ew xelkê kirin hindî sefa?
Çûn ji dinyayê, nedîtin yek sefa

Kanê ew sutan Suleyman Padîşah?
Kanê Fîr'ewn kanê Nemrûd kanê Şah?

Kanê qehremanê Rostem Îbnû Zal?
Kan Elîyê Murteza sahibqîtal?

Institut kurde de Paris

Kanê Selsal kanê Şahê Xawerî?
Kanê ew Noşîrewan sahibcerî?

Kanê Îskender ku dinya serteser
Qafî ta Qafan di hukmê wî beşer?

Kanê Cemşîd kanê Cimcim ey bira?
Kanê Şeddad cennet çêkir eşkera?

Hem ji bona wî Resûlê îns û cin
Tiştê dinya tev ji bo wî çêkirin

Ta ji bo wî jî nebû baqî heman
Faniya dinya ji me cumle 'eyan

Zemmê dinyayê bikin em aşîkar
Hûn temaşa kin ji dil ey goşîdar

Institut kurde de Paris

BEŞ – V

BER ZEM DUNYA
MEL'ÛN ÎN NEZMÎHA

Ji te qet dê umîd nabe
Bi şollên qenc eya dunya
Ji te kes dê bi xeyd nabe
Bizane qenc eya dunya

Kesê 'eqlîn ji te dûr in
Ewê zana û meşhûr in
Qewî kirne du sed sûr in
Ji ta'atê eya dunya

Kesê d'gel te bibe yar e
Didî wî mas û tîmar e
Di axir da dikî nar e
Di heşrê da eya dunya

Li dor hinka dikî çerxê
Dibêjî bo hinan "berxê"
Gelek xelkan dibî axê
Dikî riswa eya dunya

Ji bo çi tu hinan radkî?
Li kî çep bêy wî wenda kî
Bi kî re yar bî wî şad kî
Temekar î eya dunya

Institut kurde de Paris

Kesê bê eql û mecnûnî
Dikesrî tu ewan tînî
Bi le'ban tu dixapînî
Dikî xafil eya dunya

Mexapin hûn eya îxwan
Li wê hûn qet mebin mêvan
Ewê ne 'ehd û ne peyman
Ziyankar e ew e dunya

Feqî seyr ke li dunyayê
Wefayek qet ji wê nayê
Te meyla xwe çira dayê?
'Ecûzpîr e ew e dunya

Institut kurde de Paris

BEŞ – VI

MEBHESU 'ELAMAT–ÎL QÎYAMET–ÎL KUBRA

Rojekê wî ew Resûlê mu'teber
Mebhesa yewm–il qîyam kir serteser

Gotî: –Ewel deh 'elamet bit 'eyan
Aşîkar dê hûn bibînin tev nîşan

Ewela kafir dikin cengê teleb
Memleket digrin heta Şam û Heleb

Paşê îslam ê ji wan zortir bibin
Şehrê Îstenbol ji wana bistînin

Wê demê yexma dikin talan û mal
Newbedar exfa dikin "hey hat Decal"

Terk dikin îslam li wê malê kufar
Ew dikin car din bi bal Şamê fîrar

Kafirê Decal ku têtin ew zeman
Zelzele peyda dibîtin fî cehan

Derdikevtin ji Xurasanê Îran
Dê suwar be tam li erdê Esfehan

Çavikî wî kor e ew ehlê Yehûd
Eskerê wî heftê hezar in j'Cuhûd

Institut kurde de Paris

Ew dibêje "Ez xwedê me" ew le'în
Kî bibe tabi' diçe agir hemîn

Ew diçe Şamê bi leşker zorîzor
Derc dibin şuxlan li ber mel'unê kor

Tabi'ê wî ne gelek şeytan û cin
Her çi sûret hez bike tebdîl dikin

Ew dizane îsmê xelkê her kesan
Da û bab û uxt û îxwan her kesan

Hem dizane îsmê cedd û 'emm û xal
Kafirê muşrik le'înê bedfî'al

Ger bixwaze meyitan îhya bike
Çinkî tebdîlê sûret muhya dike

Hem li rastê cenneta wî ye 'iyan
Alê çep jî cehnema wî tu bizan

Tabi'ê xwe daxilê cennet dike
Hal ew e sahib'ezab mihnet dike

Ew kesê tabi' nebe bo wî hemîn
Mutleqa davêje agir ew le'în

Hal ew e dê cîte cennet ey bira
Şa dibe d'gel hor û xilman fîs'sera

Der dibin xizne li ber mel'unê kor
Hem defaîn ew bi emrê Rebbê jor

Institut kurde de Paris

Heq te'ala dê bide wî firsetê
Ew ji nav xelkê hilîne rehmetê

Ew bela dê bête ser ehlê îman
Mêr û jin pêkve birevne mescîdan

Wê bikin zarî û fîxan her fîxan
Hem bibêjin "ya îlahî el eman"

Rebbê 'alem dê li wan rehmê bike
Wê belayê dê ji nav wan hilbike

Pir dikêşin tengiyê mumin temam
Derdikefte Hezretî Mehdî îmam

Wê demê mumin hemî tabi' dibin
Ew ji rehma Layezal qani' dibin

Lê li meydanê dibîtin qîl û qal
Şer dikin mumin digel xelkê Decal

Nahêlin daxil bibe fî şehrê Şam
Ew diçe Qudsê bi leşker ve temam

Paşê Îsa dê bibe nazil heman
Dê qetil kit wî le'înê bê îman

Dê qetil kit eskerê wî xas û 'am
Ger Yehûd û ger Cuhûd in wes'selam

Hezretî Mehdî dibit an dem wefat
Dizvirin Îsa û mumin, mumînat

Institut kurde de Paris

Tev di Şamê da dibin hinga hisar
Paşî dê 'alem dibîtin tengîzar

Derkevin Yecûc û Mecûc ew zeman
Dê vexwin avê di behranê cîhan

Pir dikêşin zehmetê ew muminan
Nabitin peyda di nav wan av û nan

Wê demê lehmê li ser re'sê hîmar
Fîeta wî tam dibîtin sed dînar

Paşê tên ba Hezretî Îsa temam
Pir dikin zarî dibêjin: –Ya Îmam

–Tu bike îro li Xaliq îltîmas
Da bibin em dê ji vê qehtê xelas

Hezretî Îsa dike an dem sena
Ta dibin Yeûc û Mecûc zû fena

Wan ji dunyayê dibe ew Zulelal
Av dişo erdê bi emrê Layezal

Wê demê dunya dibe cennetmîsal
Hem ji ni'met, fêkî hem ava zelal

Hem di nav wan da bereket pir dibe
Kêf û suhbet, mal û dewlet pir dibe

Hem dibin Eshabê Kehf îqaz ji xwab
Tev dibin an dem ji bo Îsa sehab

Institut kurde de Paris

Bar dikin ew diçne erdê Mekkete
Hem dikin Hecê ji bo xwe qismete

Paşî ew diçne Medînê bît'temam
Hezretî Îsa dibe çil sal îmam

Ehlê îmanê dikin Îsa qebûl
Hem di'emlin ew li ser şer'a Resûl

Zebta meydanê dikin ew muminan
Lew ji hemyan zortir in ehlê îman

Her çi îşê bighîje heddê kemal
Elbeta dighîje wî zîdd û zewal

Mewt dibe Îsa ji fanî dunyayê
Dê defin kin wî di nava Rewzeyê

Paşî derbêtin ji Mekkê ey bira
Dabetulerd ji Sefayê eşkera

Ew dide îslamê nî'met, kufrê xem
Lê belê nabin ji kes etfal û hem

Tev dibin qati' ji etfalan nîsa
Kêm dibe mehbet di nava meclisa

Paşî wê şems û qemer nabin 'eyan
Sê şev û sê roj dibe zulmet cehan

Lê nizanin mumin û hem muminat
Lê belê zanin heçî ehlê selat

Institut kurde de Paris

Çunkî ew radbin ji bona ta'etê
Lew ku ewel ew dibînin 'îbretê

Paşî roj dertê ji nagah ew zeman
Lê ji mexrib têtе nîva asîman

Ew ji nêvî dizvire wek rakiban
Hem diçe ava di babê taîban

Paşî car din ew dike j'meşriq tulû'
Lê qebûl nabe êdî tewbe w rucû'

Carê dî peyda dibîtin yek dûman
Çil şev û çil roj dibe zulmet cehan

Hem li ser îslam û hem ehlê kufar
Tarî û zulmet dibe leyl û nehar

Wê demê serxweş dibin ehlê zelal
Kafir û muşrik, le'înê dînbetal

Hem dibin xeste, zukam ehlê îman
Pir diçin axir şivan û kariwan

Êdî nakin rexbeta 'ilmê 'Elîm
Radibit yazî ji Qur'ana Kerîm

Wê demê ef'alê mumin, muminat
Bid'et û fisq û fesadî,seyiat

Aşîkare dê bibe fisq û fucûr
Nîşanê yewm–el qîyamet bin zuhûr

Institut Kurde de Paris

'Îdê qurban 'erefe cum'e welê
Îbtîda roja qîyamet ew belê

Pif dike Sûrê melaîk Israîl
Lew bi wî terzê dike ferman Celîl

Lewra ew xelkê dike agah temam
Da bizanin bû qerîb yewm–el qîyam

Lê ji ew paş xelkê 'alem xas û 'am
Wî halî derbaz dikin heft sal temam

Carê dî ferman dike Rebbê Celîl
–Pif ke Sûrê tu bi quwwet Israfîl

Pif dike Sûrê bi quwwet wê demê
Deng–sedaya wê dikefte 'alemê

Hem dilerzin deşt û wadî hem cîbal
Can didin pêkve nîsa û hem rîcal

Hem ji xewfa sûra Rebbê muste'an
Hilweşin cumle felek heft asîman

Hem ji sewta wê ji mexrib ta bi şerq
Serteser dunya dibe fîlhal du şeq

Namîne sax kes ji xeyrê Ezraîl
Paşê gazî wî dike Rebbê Celîl:

–Êdî kes maye, bide min tu cewab?
Ew dibê: –Wel'lahu e'lem bîs'sewab,

Institut kurde de Paris

–Heyy û baqî her tu yî ya padîşah
Her ji mexlûq ez tenê mam ya Îlah!

Rebbê 'alem ew demê ferman dike
Ew diçe E'rafê can teslîm dike

Can dike teslîm bi zarî ew melek
Dengê ne'ra wî diçe ta neh felek

Sax bûna ger îns û cin, wehş û tuyûr
Wê bidana can temamî bê qusûr

Çun ji dunya maye ta çil sal xerab
Lê belê radbe ji ser miryan 'ezab

Dunya çil sala dibe xalî ji bin
Jê diçin teyr û tuyûr hem îns û cin

Hem digel hindî di mexlûqê Xuda
Tev dibin an dem ji dunyayê cuda

Wê demê dunya dimîne bê nîda
Ker dibe bê deng û bê sewt û seda

Paşî hingê xaliqê 'erşê mezin
Ew dike pirsê ji xelkê îns û cin

Wê demê têtin ji bal wî da xîtab
Kes nikare qet bide Xaliq cewab

Wê demê Xaliq dike pirsê ji wan:
–Kanê hindî şahê sahibxan û man?

Institut kurde de Paris

–Kanê ê "Dinya ji bona min" digot?
"Burc û eywan, milk û mal bo min" digot?

–Kanê ew xelkê di hindî zalîmûn?
Kanê ew xelkê di hindî kabîrûn?

Kanê ê her dem dikir meşya mereh?
Kanê ew şahê li ser texta fereh?

Ehlê qebran tev di xew da şeyx û şab
Kes tunîne ku bide Xaliq cewab

Ew dibe şahid ji bona xwe, dibê:
–Xeyrê min kes nîne sahibmulk, dibê:

"El mulku lîl'lah–îl wahîd–îl qehhar"
Sani'ê şems û qemer, leyl û nehar

Rebbê 'alem piştî çil salan temam
Emr û îrade dike da bin qîyam

Ewela îhya dike ew Isrefîl:
–Pif ke Sûrê tu bi fermana Celîl

Pif dike Sûrê û radbe Cebraîl
Hem Mikaîl radibe hem Ezraîl

Derdikeftin ruh ji Sûrê têne xwar
Têne qebran ew bi emrê Girdîgar

Qet ruhek naçe di şûna rûhekî
Emrê Rebbê wan tunîne, ya zekî

Institut kurde de Paris

Paşî wê Xaliq dibêje Cebraîl
Hem Mikaîl, Israfîl û Ezraîl:

–Hûn herin bînin ji nava Cenetê
Çar 'elem, hespek û taca ruf'etê

–Hûn herin bidne Resûlê ba sefa
Wî hebîbê min Muhemmedmustefa

Wê demê ew radibin her çar melek
Jê re tînin hespek û tac û gemek

Hem lîbasê cennetê hem çar 'elem
Wê demê hiltê ji şewqa wan zulem

Tevdidin dunyayê ew ta şerq û xerb
Nabînin ew, tên dikin zarî ji Reb

Ew dikin zarî dibêjin: –Ya Îlah
Naxuyê ew Rewdeya 'alîpenah

–Dûz bûye dunya seraser behr û ber
Naxuyê qet yek 'elamet dar û ber

–Her ji xeybê tu dizanî ya kerîm
Kes tunîne qet ji xeyrî te 'elîm

Xaliqê 'alem dike ferman li wan:
–Hûn herin car din binêrin fî cehan

–Ew mekanê nûr bibîtin lê 'eyan
Her ew e Rewda hebîbê du cîhan

Institut kurde de Paris

–Ba edeb erkan bibin ba Mustefa
Hem bikin hişyar selamen bîs'sefa

–Bêjin: "Rabe mehşerê, qûm ya Resû
Her çîya dê tu bixwazî ew qebû"

Dizvirin car din bi emrê muste'an
Ew dibînin nûr li ser Rewdê nîşan

Wê demê gazî dikin: –Ya Ehmeda
Rabe, gazî te dike barî Xweda

–Got "Bira bê mehşerê fexrê cîhan
Roja hîsabê ew e sedrê dîwan"

Hinga ew radbe bi daxê firqetê
Ew dibêje: –Ummeté û ummetê

–Hûn bidin çapûk ji ummet yek xeber
Her ew in bo min ji tişta mu'teber

Ew dibêjin: –Ya Resûlê muste'an
Raza ye ummet di erdê da nîhan

–Lê ji xeyrî te temamen şeyx û şab
Raza ne cumle milel tehtet'turab

–Lê ji bo te em şihandin ya îmam
Hem li te Xaliq dikir elfus'selam

–Rebbê 'alem go: "Bibêjin Ehmeda
Ew bira bêtin meqamê mehmûda"

Institut kurde de Paris

–Xil'etê faxir ji bo te şand ewî
Tac û boraq tev ji bo te şand ewî

Ew dibê: –Çi b'kin ji Boraq hem ji Tac
Min di vê bo Ummeta xwe yek 'iac

Lê diçe secde dibê: –Ya Zelcelal,
Hem dibê, ya padîşahê layezal

–Tu bikî nazil ji nûra rehmetê
Hem bixufrînî ji bo min Ummetê

–Hêviya min her ew e ya padîşah
Ummeta min tu 'efû kî ya Îlah

Deng ji xeybê tê dibêje: "Ya Resûl
Wextê secdê nîne, tu qet la melûl

Rabe da em mehşerê qurmîş bikin
Cumle mexsûdê dilê te xweş bikin

Tu li nik min pir nebîyek ekber î
Hem ji cumle enbiyan mu'teber î

Tu ji bona min hebîb î her zeman
Îsmê te min xwendiye 'Lewlak' eyan"

Zû ji secdê radibe ew şehsuwar
Hem ji enya xwe turabê tîne xwar

Ew dibêje: –Ya kerîm û ya rehîm
Sahibê erd û sema 'erşê 'ezîm

Institut kurde de Paris

–Ya Îlahî kan Ebubekrê Sedîq?
Hem 'Umer 'Usman Elî yarê heqîq?

Wê demê ew Xaliqê leyl û nehar
Sax dike fîlhal temam her çariyar

Radibin ew çariyarê ba sefa
Hinga têne cem Muhemmedmustefa

Ew bi hev pir şa dibin şadan dibin
Kêfxweş û mesrûr û hem xendan dibin

Paşê radbin cumle mexlûq serteser
Îns û cin, heywan, şeyatîn û kefer

Kafîrûn heşrê dibînin ew zeman
Tev dibin poşman li cumle enbiyan

Hem dibêjin: "Ew li heqqê bûn temam
Me dikir buhtan li wana her mudam

Êdî çû furset li me, wa hesreta!
Ah û ah sed ah û ah, wa firqeta!"

Radibin mexlûq temamî xas û 'am
Pir dikin siqlet li hevdu îzdîham

Hem ditirsin ew ji tirsan serteser
Têk didin çeşman bi bal 'erşê nezer

Nabe peyda her ji xelkê yek seda
Her bi îzna Heq dimînin bê nîda

Institut kurde de Paris

Qet nenasin kes kesî ced, bab û da
Lewra çêdbin pir 'elametê Xweda

Hem ji esman têtе xwarê roj û tav
Lê tunîne wê demê qetrek ji av

Tav dibe nêzîk bi qasê mîlikê
Lê belê germa wê mislê sêlikê

Pir ji germa wê dibînin zehmetê
Xwey didin cumle ji ber wê mihnetê

Xwey didin be'dek heta boxaz û sing
Lê ji sing be'dek heta çokan û ling

Hem jî be'dek pir diçe erdê heman
Mîqdarê mîlek di axê da rewan

Tên çikandin beyreqê peyxemberan
Hem li bin berhev dibin umetê wan

Ew Lîwaulhemd ji bona Ehmeda
Serîyek wê l'erd e yek l'erşê Xweda

Lê hene senceq ji bona wê 'eceb
Yek diçe şerqê û hem yek diçe xerb

Yek dibîtin dê li ser xelkê xeram
Lew dikin derbaz bi saya wê enam

Pir muzeyen dê bibîtin ew meqam
Ew bi miska ebyed e cumle temam

Institut kurde de Paris

Kursiyan tînin li dorê datînin
Enbiya cumle li ser wan rûdinin

Serfîrazê enbiya ew Mustefa
Radibe ser mînberê ew pirsefa

Yek senayek ew dike fîlhal eda
Qet kesî nedye tu caran ew du'a

Muşkîlatê çar kîtaban hel dike
Şûbheta wana hemû îzhar dike

Xelqê heşrê tev diseknin îzdîham
Lê li pêşî ewlîya nebît'temam

Hem diseknin piştî wan da salîhûn
Piştî salîhan diseknin mumînûn

Piştî muminan diseknin zalîmûn
Hem li piştî wan diseknin kafîrûn

Hem diseknin piştî wan cumle melek
Mislê sûrê dor li wan digrin xelek

Nahêlin yek rah ji bo wê 'alemê
Şaş dimînin hindî îbnûademê

Her bi wê terzê diseknin xas û 'am
Kes xeber nade bê destûr yek kelam

Ya Îlahî tu li me kî rehmetê
Hem di wê rojê li me kî şefqetê

Institut kurde de Paris

Hem digel Ehmed bikî heşrê nesîb
Da şefa'et ke li me ew, ya mûcîb

Kî selewatan bixwûne ba sefa
Dê bibînin ew Muhemmedmustefa

Ger ji cehnem hûn divên bibne xelas
Pir selewatan bidin îxwanê xas

BEŞ – VII

DASITANÊ HUZÛRÊ CEHENNEM

Wê demê qurmîş dibe dîwanê Heq
Hem ji bo heşrê dikin tenbîh li xelq

Yek munadî tê dike gazî w nîda
Tê ji wî sewtek bilind deng û seda

Ew dibê: Ya ehlê mehşer kar bibin
Hûn ji bo heşrê werin hazir bibin

Mexlûqat hazir dibin cumle temam
Îns û cin, heywan, şeyatîn, xas û 'am

Emrê Cibraîl dike Rebê celîl:
– Tu here pey cehnemê ya Cibreîl

Institut kurde de Paris

Ehlê heşrê wê nîdayê seh dikin
Ew dilerzin e'zayê wan xewf dikin

Hem ditirsin cumle mexlûq serteser
Hem dikin çavan bi bal 'erşê nezer

Hem diçe Cibrîl bi fermana Qehar
Wê demê dighîje nik cehnem û nar

Ew dike gazî dibêje: Ya cehîm
Hatime pey te bi fermana Kerîm

Lê belê cehnem dibêje: Ya melek
Ez ditirsim pir bûye sûcim gelek

Hem ditirsim ku bide min ew 'ezab
Lewra kare xelkê têxe der 'ezab

Ta cehennem jî dike xewfa 'ezab
Ew ji nava wê tijî agir 'îqab

Lê çira em xewfê nakin ey heval?
Her ji ber qehra 'ezabê Zulcelal

Carê dî bo wê dibêje Cibreîl:
–Ya cehennem tu mebe îro zelîl

–Lewra gazî te dike barî Xweda
Wê bike daxil gunehkaran te da

Lê serî'en radibe cehnem heman
Lez dike ba mehşerê da ew rewan

Institut kurde de Paris

Ema fîlhal seh dikîtin Mustefa
Zû Bîlal tîne dibê ew pirsefa:

–Tu bike gazî ji bona Ummetê
Ew bila bêne mekanê rahetê

–Lew niha têtin cehennem aşîkar
Zû berev ke da nebînin ew zirar

–Ew bila îro ji min qet dûr nebin
Da weku sêfîl û hem medxûl nebin

Hem Bîlal radbe dike gazî w nîda
Dighije nav cumle xelkê ew seda

Ew dibê: "Ya umeta Ehmed werin"
Şaş dimînin herçî xelkê kafir in

Umeta Ehmed hemî ew radibin
Têne bin Lîwaulhemd berhev dibin

Tu bikî ya Reb ji bona me nesîb
Ew Lîwaulhemd binê darê hebîb

Lê ji nagah tê cehennem pir 'ecîb
Ew dike carek hicûm xayet mûhîb

Wê demê cehnem dibê: –Ya muste'an
Te çira birçî kirim hewqa zeman?

–Ehlê cennet jê derîne ya Kerîm
Min bi ehlê min bike têr ya Rehîm

Nêçe zebanî digîjin wê heman
Da weku hêdî bibîtin ew rewan

Lê ji nageh narê cehnem tête xwoş
Ew dike carek ji destê wan xuroş

Hem ji tirsa wê dilerzin enbiya
Wê demê fîlhal dikevne ser ruya

Agirê alav ji wê zahir dibe
Erdê heşrê tev tijî agir dibe

Wextê bête nava xelkê 'alemê
"Kanê xelkê min?" dibêje wê demê

Êdî nabîtin li mexlûqan sitar
Cî tune da ew bibin pê da firar

Lew bi vî terzî dibînin cehnemê
"Nefsê wa nefsê" dibêjin wê demê

Hezretî Adem dibê: –Îro Habîl
Naxwazim hem Nûh û Şîs û hem Qabîl

–Hem ji te nefsê dixwazim ya Îlah
'Efû kî min tu bibî bo min penah

Nûh dibêje: –Naxwazim ez zuryetê
Ez dixwazim ya Îlahî rehmetê

Hem bi vî terzî dibêje ew Xelîl:
–Îro naxwazim ji te ez Îsmaîl

Institut kurde de Paris

–Hem ji te îro dixwazim rehmetê
Min xelas kî tu ji nava zehmetê

Hezretî Mûsa dibêje: –Ya Kerîm
Îro naxwazim birader ya Rehîm

–Ez dixwazim min xilas kî ya metîn
Ger xwedansûc im, Îlah–el 'alemîn

Hezretî Îsa dibêje wê demê:
–Ez naxwazim ya Îlahî Meryemê

–Min bibexşîne bi wî îsmê kebîr
Tu bibe îro ji bo min destegîr

Wê demê wê ew Resûlê 'izzetê
Her ji Xaliq ew dixwaze ummetê

Hem dibêje: –Ya Îlahî ya Xuda
Min ji ummetê nekî îro cuda

–Al û eshabê di min ewlad welê
Tev fîda bin ew ji bo ummet belê

–Tu bikî def'ê cehennem ya Îlah
Dûr bikî wê vê demê ya padîşah

–Da bibin rahet niha ehlê hîsab
Hem bidin hîna sual û hem cewab

Hêstirê çavê di mumin, mumînat
Tîne Cibraîl dide fexrê cîhat

Institut kurde de Paris

Hem dibêje: –Ya Resûlê ba sefa
Rabe werke cehnemê ya Mustefa

Radibe Ehmed serî'en wê demê
Werdike avê bi narê cehnemê

Nar dike fîlhal ji ber avê fîrar
Ta diçe 'erşê Xweda digre qerar

Ew disekne l' aliyê çepê heman
Hem ji xelkê dûr dibîtin ew zeman

Hem ji tirsa wê dibin mexlûq emîn
Hûn binêrin sun'ê Rebb–ul 'alemîn

Rohnikê çavan li dunyayê Celîl
Her dike teslîm ji boyî Cibreîl

Xef dikîtin bo hebîbê xwe Rehîm
Da bikit def'a cehennem û cehîm

Sahibek mislê wî daye me Xweda
Da bikin bona wî em xizmet eda

Daye nîşanê me wî rahê necat
Hûn ji bona wî bixwînin her selat

Institut kurde de Paris

BEŞ – VIII

MEBHESU WED'–UL MÎZANÎ WE Î'ANET–UL SEHABÎ

Tête danîn mîzana 'edlê zuhûr
Yek kefek wê zulmet e yek jî ji nûr

Weznê e'malan bi emrê layezal
Keyfiyeta wê dizane Zucelal

Hem dibîtin defterê xelkê hîsab
Dikşînin cumle gunah û hem sewab

Nade rê cehnem ku ew biçne cenan
Mislê xendeq ew di erdê da 'eyan

Hem dikin medda sîratê fewqe nar
Ew dişibhe mû bi mislê Zufeqar

Wê demê da ew Muhemmedmustefa
Ew dibêje çariyarê ba sefa:

–Hûn werin îro bibînin mihnetê
Zû bikin yardim ji bona ummetê

–Ey Sedîq rabe serî'en vê demê
Tu here ber dergehê wê cehnemê

–Hem li ber derge bike pir diqetê
Da neborînin zebanî umetê

Institut kurde de Paris

–Xaliqê ’alem ji te pir razî ye
Ew ji sidqa te temamen razî ye

–Tu reca ke dê ji bona umetê
Belkî Xaliq dê li wan ke rehmetê

–Ger qebûl nabit du’a te ey sexî
Tu bike gazî ji bona min exî

–Ey xelîfe ba ’edalet ya ’Umer
Hez dike Xaliq ji ’edla te meger

–Tu bisekne ber Sîratê ya emîr
Hem ji Xaliq tu rica ke pir–kesîr

–Herçiyê barê ewî ku pir giran
Tu reca wî ke ji Rebê muste’an

–Ger tu jê ’aciz bimînî ya ’Umer
Gazî min ke hem bide çapuk xeber

–Ey xelîfe zî heya ’Usman were
Gotina te dê li cem Heq dibhure

–Tu li mîzanê bisekne ey sexî
Deftera xelkê bixwîne ya exî

–Deftera xêran bixwîne tu ’iyan
Deftera şeran bixwîne tu nihan

–’Eybê wana tu veşêre da nebin
Da di nav xelkê de ew riswa nebin

Institut kurde de Paris

–Her çi qûlê tu veşêrî 'eybê wî
Rebbê 'alem nakitin riswa ewî

Her ew e xaliq û settarê 'uyûb
Her ew e raziq û xeffarê zunûb

–Ey Elî ente emîr–ul muminîn
Hûn herin îro bibin herdu mu'în

–Tu digel 'Usman herin vê xizmetê
Hûn bikin yardim ji bona umetê

–Hem gunahê kî bibîtin pir giran
Tu rica wî ke ji Rebê muste'an

–Belkî ku Xaliq 'efû ke wî heman
Wî di nav xelkê bike dilşadiman

–Pirsa te derbaz dibe tu Heyder î
Lewra tu eslanê şahê ekber î

–Ey Hesen û ey Huseynim hûn herin
Hûn di îmdada şehîdan zû werin

–Hem sehabê min herin hûn ecme'în
Hûn bikin yardim ji bo îxwanê dîn

–Ey Xedîce, Fatîme ey 'Aîşe
Cumle jin mane di fikr û endîşe

Hûn bikin yardim ji bona 'ewretan
Hem şefa'et kin ji bo wan hermetan

Institut kurde de Paris

Her çi derbendê ku dê tirs lê hebî
Al û eshaban dişîne ew Nebî

Ew bixwe secde dibe an dem dibê:
"Ummetê wa ummetê, ya Reb" dibê

Ey Reşîd daîm bike şukrê Xweda
Ku bûyî umet ji bona Ehmeda

Hûn selatan her bixwînin ey bira
Da bibînin hûn Muhemmed eşkera

Ez bikim behsê ji kêşana mîzan
Guh bidin da ez beyan kim halê wan

Institut kurde de Paris

BEŞ – IX

MEBHES–UL MÎZANÎ
WE–L HEŞRÎ

Bibin guhdar ku ez bêjim
Temaşa kin bi qelb û can
Yekayek tev beyan kim ez
Bibînin hûn 'ecaîban

Eger însan eger heywan
Eger cin û eger şeytan
Temam sax bin bibin xweycan
Muheqeq ew dibin dîwan

Dema rabin ji nav qebrê
Temamê wan ji nav xebrê
Dibin berhev diçin heşrê
Hinik rakib hinik peyan

Ewan dajon bi bal Qudsê
Eger mumin eger 'asê
Ef'alê wan dikin pirsê
Eger ta'et eger 'isyan

Institut kurde de Paris

Hinik digrîn hinik şa ne
Hinik fehş û we riswa ne
Dilerzin ew ji tirsa ne
Dibînin vî halê însan

Hinik ah û we hem axîn
Ji wan çêdbin gelek waxîn
Serê xwe l'kevira dêxin
Li kirnê xwe dibin poşman

Hinik saqî hinik aşiq
Hinik kazib hinik sadiq
Hinik fi'lê ewan laiq
Hinik şolê ewan tuxyan

Hinik cahil hinik alim
Hinik kotrûn hinik salim
Hinik mezlûm hinik zalim
Hinik qenc in hinik yeman

Hinik xeste hinik xweş in
Hinik yar û hinik boş in
Hinik bê dest û bê goş in
Hinik mêr in hinik jinan

Hinik şa ne hinik digrîn
Hinik zengîn hinik miskîn
Hinik mumin hinik bê dîn
Hinik mehzûn hinik xendan

Institut kurde de Paris

Hinik muflis dibin îxrac
Hinik xeny û hinik muhtac
Hinik hule û digrin tac
Hinik melbûs hinik 'uryan

Hinik bê dil hinik bê çav
Hinik bê dest hinik bê gav
Hinik bin sî, hinik ber tav
Hinik pîs in hinik xûban

Hinik sîb û hinik deste
Bi zincîran hinik beste
Hinik sax in hinik xeste
Û digrîn ew ji bo derman

Hinik se'îd hinik şeqî
Hinik ummî hinik feqî
Hinik şarib hinik saqî
Hinik birçî hinik 'etşan

Hinik xesmê di xwe tînin
Digel de'wê pê re d'bînin
Temam xêran jê distînin
Hinik mehfûz hinik dîwan

Gelek an dem dibin faş e
Zebanî wan dikin kaş e
Li fi'lê xwe dibin şaş e
Li ber mîzanê sergerdan

Institut kurde de Paris

Hinik an dem dibin şakir
Ku bên ew ber perê agir
Ji bo cennet dibin hazir
Ku bê newbet bikin dewran

INSTITUT KURDE de PARIS
BIBLIOTHÈQUE

Feqî ew roj hewalê te
Çewa be dê li halê te
Tunîne xêr 'emelê te
Meger îmdad bike îman

Welê rehma Xwedê zaf e
Sema, erd û heta Qaf e
"La teqnetû" dilek saf e
Umîdim rehmeta Rehman

Institut kurde de Paris

BEŞ – X

MEBHESU FÎ BEYANÎ SIFÛF–ÎL MEXLÛQATÎ YEWM–EL QIYAMETÎ

Guh bidin da ez bibêjim mebhesê
Da bizanin herçî ehlê meclisê

Ez bikim cumle ji bona we beyan
Kanê çend sef têne heşrê muminan

Ummeta cumle nebîyan yek sef e
Ummeta Ehmed bizanin deh sef e

Guh bidin wan deh sefê vê ummetê
Hem bibin hişyar ji xwabê xefletê

Ka bi çi terzî diçin cumle temam
Sef bi sef cumle beyan kim xas û 'am:

Institut kurde de Paris

BEŞ – XI

EL SEF–UL
EWWELU MANÎ'–UL ZEKATÎ

Sefa ewel tête heşrê ya rîcal
Lê zikê wan pir mezin mislê cîbal

'Eqreb in tê da tijî dûpişk û mar
Bê hîsab in sed hezar in sed hezar

Mar û mûr tê da dilivin ey cuwan
Rast û çep da ew direvin bê eman

Yek munadî tê dike gazî heman
Wan dide zanîn bi xelkê ew zeman

Ew dike gazî di nav xelkê temam:
–Van zekat xwarin û hem malê heram

Elbeta ew qewmikî pir haris e
Lew ku îro ew di heşrê muflis e

Institut kurde de Paris

BEŞ -XII

EL SEF-UL SANÎ
EHL-UL BEY'Î

Ew dema sefa didoyan tên 'iyan
Dev tijî agir tune dest û ziman

Wê demê gazî dikîtin yek delal:
–Van firotin mal bi hîle hem bi hal

–Wan kirin hîle di nav kod û şehîn
Kêm kirin dirhem li huqqe d'gel mêzîn

–Sond dixwarin "Me temam daye" bizan
Lew xera bûye li heşrê halê wan

De'wecî digrin li wan etraf û dor
Hem digel wan diçne dîwana li jor

Ew dibêjin: –Deyn û heq û qerdê me
Hûn bidin îro li me ew lazim e

Wê demê diçne dîwana kibriyar
Ew dîwana lê tune reşwet, riya

Institut Kurde de Paris

BEŞ – XIII

EL SEF–UL SALÎSU ŞAHIDUZZORÎ

Sefa salis tê hemû e'malê şer
Cumle kor in bê ziman in sem'î–ker

Şahidî dane bîla heq wan heman
Ew dibûn şahid bi derew her zeman

Qet nedîbûn, wan digotin "me dîye"
Sond dixwarin wan dikir bêbextî ye

De'weçî tên û dibên: –Şahidê zûr
We çira heqê me kir an dem kusûr?

–Bê sebeb we kir li me ey bê edeb
Em dikin îro li we de'wa teleb

Institut kurde de Paris

BEŞ –XIV

SEFA RABI’ KATÎMUŞ’ŞEHADETÊÎ

Sefa çaran têne heşrê be’dehum
Vekirî ne dev temam ehlê curum

Mar û ’eqreb tên ji dev wan bê eman
Têtê ser singê ewan lêv û ziman

Ev ew in hebû li nik wan şahidî
Wextê de’wayê digotin "Me nedî"

Heqê ’ebda lewra wan înkar kirin
Meyla zahir zanî wan sitar kirin

Xesmê wana tên dibên: –Ey bedfî’al
Werne em biçne dîwana Zulcelal

–We çira heqê di me înkar dikir?
Dîtina xwe we çira îzhar nekir

–Em herin dîwana Rebê muste’an
Em dikin îro li we de’wa giran

Institut kurde de Paris

BEŞ – XV

EL SEF–UL XAMÎSU
EHL–UL ZÎNA

Sefa pênca têtê heşrê ew zeman
Bîn dide cendek û cism û betnê wan

Hem dilefin ew li hev da mêr û jin
Mislê kelban wê demê riswa dibin

Van zina kirne li dinyayê nihan
Ew niha bûne di nav xelkê ’iyan

Mêrê wan tên û dibên: –Ey ehmeqan,
Wê demê fîlhal dikin de’wa giran

–Hûn di ’irzê me mudam xayin dibûn
Lew bi ’edla Xaliq hûn riswayî bûn

–Em dikin îro li we de’wek temam
Werne em biçne dîwana zu’ntîqam

Institut kurde de Paris

BEŞ -XVI

EL SEF–UL SADÎSU
EL NEMMAMU
WE MUZ–ÎL CÎRANÎ

Sefa şeşa têne heşrê mislê ding
Lê tune qet'a ji bo wan dest û ling

Hem li ser sûret diçin rahîrewan
Xwîn ji çavê wan dibarin zahîran

Wan ji xelkê ra digotin pir xeber
Lew ku îro bûne riswa serteser

Hem şikênandin dilê xelkê w cîran
Ger bi aşîkar û ger mexfî w nîhan

Wan digotin her demê çêrê xebîs
Hem xeberdanê qebîh û nutqê pîs

Wan di mabeyna du merdan da nîfaq
Çêdkirin da ku bibîtin îftîraq

Pêsîrê wan de'weçî digrin heman
Muhletê nadin dixwazin ew ji wan

Institut kurde de Paris

BEŞ – XVII

EL SEF–UL SABÎ'U
EHL–UL LE'BÎ

Sefa hefta tên hemû şeytanî yin
Rûreş û hem cism û kok û le'banî yin

Lêvdirêj in hem tune sertelyê wan
Hem diranê wan bi mislê qoçikan

Wan dikir her dem bi sazê rexbet e
Pîşeyê şeytan dikirne sun'et e

Sazê wana didne ber dev wê demê
Ta diçin dîwana Rebê 'alemê

Institut kurde de Paris

BEŞ - XVIII

EL SEF-UL SAMÎNU
AKÎL-UL MAL-ÎL YETÎMÎ

Sefa heşta têne heşrê zahir e
Lê zikê wan tevde nar û agir e

Derdikeftin nar ji dev wana zuhûr
Ehlê heşrê jê direvin dûrîdûr

Yek dike gazî di wê wextê heman:
–Malê êtîman dixwarin wan 'eyan

–Wan kirin malê yetîman her telef
Lew bûye îro li wan agir elef

Hem dikin de'wa li wan eshabê mal
Ta diçin dîwana Rebê layezal

Institut kurde de Paris

BEŞ – XIX

EL SEF–UL TASÎ'U
EHL–UL QETLÎ

Sefa nehan têne heşrê xas û 'am
Roviyê wan hildweşin erdê hemam

Tên zebanî digrin û wan kaş dikin
Wan di nav xelkê temamî fehş dikin

Wan bîla heqîn kirin însan qetil
Lew dibin îro li erdê em'a fitîl

De'weçî de'we dikin an dem li wan:
–We çira kirye bînaullah wêran?

–Heqê me îro bidin me ya rîcal
Werne em biçne dîwana Zulcelal

Institut kurde de Paris

BEŞ – XX

EL SEF–UL 'AŞÎRU EHL–UL SE'ADETÎ

Sefa dehan wexta têne mehşerê
Xerq dibin cumle di nava enwerê

Ber dikin hulle li boraqan suwar
Nûr li ser wechê ewana şûledar

Ehlê heşrê tev li wan seyran dikin
Hem ji bo tedbîrê wan heyran dikin

Yek munadî ew zeman tê wê derê
Wan dide zanîn bi xelkê mehşerê:

–Ev ew in cumle furûzan bît'temam
Hem sunet kirne eda wan subh û şam

Lê nîdayek tê ji bona wan heman:
–Hûn herin bibne bi bal cennet rewan

–Bo we nîne hem hîsab û hem 'ezab
Cenneta min her ji bona we meab

Ew diçin an dem bîla fikr û xiyal
Daxilê cennet dibin ew bê sual

Institut kurde de Paris

Ew sefa diçne meqamê 'izetê
Xerq dibin cumle di nava ni'metê

Ya Îlahî tu bikî bo me nesîb
Hem bi hurmeta Muhemmed ya Hebîb

BEŞ - XXI

MEBHESU FÎ BEYAN-ÎL SUFÛF-ÎL TÎS'Î WE 'AQÎBETÎ EMRÎHÎM

Institut kurde de Paris

Yek sefek derbas dibe ew bê 'ezab
Neh sefê wana dimînin ber hîsab

Çunkî ew her neh sefê ehlê 'usat
Jin ji mêra pirtir in ya mumînat

Lê ji her sefek çiqasan bê hîsab
Davêjin agir dibînin ew 'ezab

Nabînin ew qet Muhemmed wê demê
Bê şefa'et diçne narê cehnemê

Wan di dunya qet nekir sunnet eda
Lew ku ew nabînin mehbûbê Xweda

Ew dibînin pir di agir zehmetê
Axirê encam dikevne cennetê

Her çi mexlûqê dimînin wê demê
Tên zebanî wan dibin ber cehnemê

Hindî mexlûq nêzîkê dergah dibe
Hem Sidîq an dem bi wan ageh dibe

Çun ku Siddîq radibîte ber derî
Nahêle daxil bibe yek neferî

Pir zebanî tên bi mislê elçiyan
Top dikin xelkê bi derbê qamçiyan

Ew ji paş ve xelkê dajon bê eman
Lê ji paş ve nahêle Siddîq ewan

Axirî çare ku nabe ya exî
Pir muheyyer jî dimîne ew sexî

Nake zebtê ew dike carek nîda
Hem dike gazî dibê "Ya Ehmeda"

Hem 'Umer, 'Usman, Elî pir xizmetê
Ew dikin an dem ji bona ummetê

Ew jî bê îmkan dimînin ey bira
Tev dikin gazî bi carek eşkera

Gaziya wan çariyarê ba sefa
Ew dibêjin: –Ya Muhemmedmustefa

Institut kurde de Paris

–Em dikin–nakin reca nabe qebûl
Umeta te çû ji dest me ya resûl

–Zû bike îmdad ji bo van mucriman
Umeta te çû helakê el eman!

Deng dibhîze ew Muhemmed ew zeman
Tac û hulle datîne erdê heman

Bê mudas radbe serî'en ew nebî
Hem peya û hem bi lez rahî dibî

Tac û boraqê ji bona wî dibin
Hem dibêjin: –Ya resûlê îns û cin

–Tu suwar be dê li Boraq vê demê
"Summe îzheb" tu bi alê cehnemê

Ew dibê: –Çi b'kim ji Boraq û ji Tac!
Min divê bo umeta xwe yek 'ilac

Ez dixwazim her ji Rebê 'izzetê
'Efwê ke îro ji bo min umetê

Têne cem wî enbiya cumle temam
Ew ji bo Ehmed dibêjin: –Ya îmam

–Serfiraz î tu îro hem serwer î
Hem li nik Xaliq gelek mu'teber î

–Hem xeberdanê kesî nabin qebûl
Îro wî daye te destûr ya resûl

Institut kurde de Paris

–Hem tunîne kes ji xeyrê te selîm
Tu xelas ke me ji wî narê cehîm

Hem dibêjin: –Ya resûlê ba sefa
Tu şefa'et ke lena ya Mustefa

Ew ji bona wan dike pir şefqetê
Paşê ew diçne recaya umetê

Ew diçin secde bi efxan û girîn
Ew dibêjin: –Ya Îlah–el alemîn

–Ya kerîm û ya 'ezîm û ya rehîm
Umeta min tu bikî îro selîm

–Umeta min herçî navdar tê hebî
Tu ji ber wan ve Ebûbekir bibî

–Hem ji umetam heçî sahibxeter
Tu bişewtînî ji ber wan ve 'Umer

–Tu 'efû kî herçî rûreş, rûsiyah
Zûheya 'Usman bişewtîn ya Îlah

–Tu bişewtîne Elîyê min di nar
Umeta min tu bide min ya Xefar

–Hesenê min hem Huseynim ya Rehîm
Tu ji ber wan ve bişewtîn ya Kerîm

–Tu bişewtîne ji ber cumle jinan
Fatîmayê ya Îlahî muste'an

Al û eshab tev dikin gazî w nîda:
"Em dibin îro ji ber umet fîda

Tu meşewtîn umetê ya Reb ezad
Hem bikî îro tu sultanê me şad"

Çêdibe fî beynê umet ev seda
Ew dikin gazî dibên: –Ya Ehmeda

–Me cemala te nedî, wa hesreta!
Hem veqetyan em ji te, wa firqeta!

Hem dibêjin: –Ya Muhemmed ew zeman
Tu şefa'et ke ji bo me 'asiyan

Qetreyek têtin ji behra rehmetê
Ew dibarî ser cemî'ê umetê

Yek munadî tê dibêje: –Ya hebîb
Ser hilîne tu ji bo derdan tebîb

–Min di fanî d'gel te we'dek girtiye
Min di heqê te "Feterda" gotiye

–Hêviya te dê li nik min her qebûl
Umeta te min 'efû kir ya resûl

–Pir muzeyen bûye cenet ya îmam
Hûn werin daxil bibin îro temam

Hem ji secdê radibîtin Mustefa
Ew dibe mesrûr û xendan ba sefa

Institut kurde de Paris

Ew dibêje: –Ya Bîlal an dem heman
Tu bike gazî di nav xelkê ’eyan

–Zû bike gazî cemî’ê umetê
Hem bide wan mizgînîya cenetê

Ew dike carek di nav xelkê nîda
Hem dibêje: –Ya umeta Ehmeda

–Hûn werin da em biçine cennetê
Lew gihîşte me nuzûla rehmetê

–Rebê ’alem ew ’efû kirne temam
Got: "Bila bêne cinanê xas û ’am"

Seh dikin fîlhalî mumin, muminat
Ku dibînin ew ji narê bûn necat

Kêfxweş û mesrûr dibin dilşadîman
Têne ber dûvê Pirê cumle ’iyan

Mislê berqa xatifî derbaz dibin
Mislê teyran fewcîfewc perwaz dibin

Umetê başqe dimînin der hîsab
Umeta Ehmed diçîtin bal meab

Seh dike Ridwanê cennet ev xeber:
"Tê Muhemmed hem digel umet" meger

Vedikin dergahê her heşt cenetan
Lê d’reşînin cewher û hem yaqûtan

Institut kurde de Paris

Pir dixemlin hor û xilmanê di nav
Hem di biskê xwe didin misk û gulav

Nazik in ew pirşepal in nazenîn
Dîlber in ew sahibê nutqa şêrîn

Hem zirav in bejn û balayê elîf
Aşîna in mislê reyhana xefîf

Xalsiyah in dêmdur in ew dilnewaz
Meş dikin nav qesr û baxan ew bi nz

Wesfê husna wan bibêjim ez heman
Dê çi bêjim ez nizanim ya cuwan

Wesfê husna wan bikîtin yek zeban
Belkî dê derbaz bibîtin sed zeman

Radibin ew diçne pêşya umetê
Didne wanan hesp û tac û xil'etê

Hem didin wan heftê hulle qat bi qat
Ber dikin mumin temamê muminat

Kafir û muşrik dimînin wê demê
Ew dibin berbat di nav nar û xemê

Hem dibêjin: "Em jî ev umet bûna
Belkî em jî mislê wan rahet bûna

–Êdî çû firset ji me, wa hesreta!
Hem gihîşte me nedamet weyleta"

Wê demê mumin ku diçne cenetê
Xaliqê 'alem dide wan ni'metê

Hem dide wan koşk û baxan sade nûr
Heftê horî û we xilman sade nûr

Îsmê zewcê wan li enyê ey bira
Tev nivîsî ne bi nûrê eşkera

Cumle nûr in ew bixwe hor tacê nûr
Berq dide şûle ji wechan dûrê dûr

Muminan humbêz dikin cumle teba:
–Hûn sefa hatin, dibêjin merheba

–Merheba ey cinsê Adem merheba
Merheba ey xeyr e meqdem merheba

–Merheba ey umeta fexrê cîhan
Merheba ey layiqê baxê cînan

–Merheba ey deyfê mêhvan merheba
Merheba ey taze mêhvan merheba

–Merheba ey şahê bextê merheba
Merheba rûnê li textê merheba

–Em ji işqa te gelek bûn bê qirar
Tu li kû bûy, hindî me kir întîzar?

–Lê ji îro paş, di nava cennetê
Em dizanin em dibînin lezzetê

Institut kurde de Paris

–Tu bike îro li textê xwe culûs
Em ji bo te tazebûk in hem 'urûs

Tev bi wê terzê di nava cenetê
Xaliqê 'alem dide wan ni'metê

Hem dibînin ew cemala Zulcelal
Ew cemala padîşahê layezal

Wê demê ew dê jibîr kin cennetê
Çunku zahf e lezzeta wê rûyetê

Dîtina Xaliq di nav heşt cennetan
Her ew e sertacê cumle ni'metan

Ya Îlahî tu ji bo me b'kî nesîb
Ew cemala pir muşerref ya Mûcîb

Hem ji bona da û baban ya Kerîm
Tu muyesser kî cemalê ya Rehîm

Ger dixwazin hûn cemala zu'ntîqam
Pir bibêjin esselat û wesselam

Institut kurde de Paris

BEŞ - XXII

DASITANÊ FEQE REŞÎD 'ELA NEFSÎHÎ

Eya ey Feqiyê Sanî
Heta kengê bikî dewran?
Li wê darê tu mêhvan î
Diçî paşê dibî 'uryan

Diçî paşî di nêv erdê
Nikarî tu bi wê derdê
Dikêşî herr û hem berdê
Di wî wextî dibî poşman

Eya ey wa'izê we'zê
Xwe hişyar ke li vê lefzê
Me borandin bi vê terzê
Ji hed zêde gelek însan

Hezîndar in di nêv qebrê
Nivistî ne di nêv xebrê
Kirin terka evê qesrê
Vexwarin şerbeta mergan

Em jî wê şerbetê noş kin
Van dar û meskenan boş kin
Rakin dil qalibê xweş kin
Biçin ber meşyeta Rehman

Institut kurde de Paris

Em in ’asî ji ef’alan
Çewa be dê li me halan?
Bi qeyd û hem bi exlalan
Çewa rûnin di nav nîran?

Çewa be dê di nêv nîran
Di nav nar û di nav qetran
Bişewtînî evan canan
Şev û rojan eya îxwan?

Şeqî her dem Feqî rabe
Heta subhê meke xwab e
Li dergahî bike tobe
Bixwîne Yasîn û Rehman

Institut kurde de Paris

BEŞ – XXIII

XATÎMET–UL KÎTABÎ
FÎ–L TEDERRU'Î

Min temam kir ev kîtab el hemdillah
Lê bi 'ewna Xaliqê rehman Îlah

Ya Îlahî ya Kerîm û ya 'Ezîm
Ya 'Elîm û ya Helîm û ya Rehîm

Xaliqê mexlûq tu yî ya Zelcelal
Raziqê merzûq tu yî ey bê zewal

Lê ji behran pirtir in sûc û xeta
Talibê rehma te me ya zel'eta

Hêvîdarê rehm û îhsana te me
Ger çiqasî ez xirab im, ê te me

Hatime dergahê te ez rûsiyah
Lê nizanim ez çi bêjim ya Îlah

Min di destan da tunîne yek sewab
Lê ji curman ez nemînim ber hîsab

Hem ji xêran pir feqîr im ya Xebîr
Recûkar im hatime ya destegîr

Institut kurde de Paris

Min ji ber derge meke mehrûm û xwar
Hatime babê te emman ya Xefar

Tiştikî qenc min ji bo te naniye
Îlla min îman bi te her aniye

Yek hediyek min heye ez hatime
Talibê rehmê û xufrana te me

Ez dizanim hindik e ya Reb meded
Hêvîdar im tu qebûl kî ya Ehed

"Nemletun caet bî rîclîn mîn cerad"
Jê qebûl kir wî Suleymanê cewad

Lê ji kî zarî bikim ez ya Wehîd
Min ji xeyrî te tunîne kes umîd

Her umîda min tu yî nabim zelîl
Min bibexşîne, Muhemmed, ya Celîl

Hem 'efû kî cumle mumin, muminat
Hem cemî'ê muslimîn û muslîmat

Hûn eger derman dixwazin bin necat
Li Ebû Qasim bibêjin selewat

Institut kurde de Paris

BEŞ – XXIV

DASITANA FEQE REŞÎD
BE'DE–L XATÎMÎ
LI 'UZR–ÎL TEQSÎRÎ

Ey Feqî tarîxê benda te tenan
Heqte'ala mexfîret ke fîl qîyam

Min nivîsî ev kîtab leyl û nehar
Lew ji bo îxwanê dîn ra yadîgar

Kî bi vê bendê bikîtin î'tîbar
Hem bike herçî ku nuqsan e sitar

Heqte'ala eybê wî mestûr bike
Hem di heşrê da ewî mesrûr bike

Min bi 'ewna Reb nivîsî ev kelam
Ber ruhê Ehmed selat û hem selam

Hem li cumle al û hem eshabê wî
Tabi'în, ensar û hem ehbabê wî

Hem ji umet razî bitin ew mû'în
Rehmet–ul'lahî 'eleyhîm ecme'în

Kî bixwîne fatîhe bo me ji can
Rebê 'alem wî bike ehlê îman.

Institut kurde de Paris

"Xwedê ji we razî be, ku we fatîhe xwend, Ehmedê Qoxî jî bikin şirîkê xêrê".

"Temm–el herîr yewm–el îsneyn 23 cemazîyelaxir sene 1404 hicrî, 13 Adar sene 1399 romî, 26 Mart sene 1984 mîladî".

INSTITUT KURDE de PARIS
BIBLIOTHEQUE
Institut kurde de Paris

Institut kurde de Paris

هم عفو کی جمله مؤمن مؤمنات	هم جمیع مسلمین و مسلمات
مون آگر درمان دخوازن بن نجات	لابو القاسم ببیژن صلوات

داستانا فقه رشید بعد الخاتمة لعذر التقصیر

ای فقی تاریخ بندا ته تمام	حق تعالی مغفرة که فی القیام
من نقیبی اف کتاب لیل و نهار	لو ژبو اخوانی دین را یادگار
کی بقی بندی بکیتن اعتبار	هم بکه هرچی کو نقصانه ستار
حق تعالی عیبی وی مستور بکه	هم د حشری دا اوی مسرور بکه
من بعونا رب نقیبی اف کلام	بر روحی احمد صلاة و هم سلام
هم جمله آل و هم اصحاب وی	تابعین انصار و هم احباب وی
هم ژ امت راضی بیتن او معین	رحمة الله علیهم اجمعین
کی بخونه فاتحه بو مه ژجان	رب عالم وی بکه اهل ایمان

خدی ژوی راضی به کوی فاتحه خوند احمدی قزلجی ژی بکن شریک خیری

تم التحریر یوم الاثنین (٢٣ جمادی الآخر سنه ١٤٠٢ ه) (١٣ آذار سنه ١٣٩٦ ر) (٢٦ مارت سنه ١٩٨٢ میلادیة)

Institut kurde de Paris

بشرطینی اقان جانان شڤ و روژان آیا اخوان ریابه
شڤ هر دم فی ختا صبحی مکه خوابه
لدرگاهی بکه توبه بخونه یس و رحمن

خاتمة الکتاب فی التضرع

من تمام کر اڤ کتاب الحمد لله … لی بعونا خالق رحمن اله
یا الهی یا کریم و یا عظیم … یا علیم و یا حلیم و یا رحیم
خالق مخلوق توی یا ذا الجلال … رازق مرزوق توی آی بی زوال
لی ژ نجران پر ترن سج و خطا … طالب رحما تمه یا ذا العطا
مثی دار رحم و احسانا تمه … کر جفاسی ازخرابم ای تمه
ها تمه درگاه ته ازروسیاه … لی بزانم ازجه بیژم یا اله
من ددستاندا تونینه یک ثواب … لی رجا مان ازنیم بحساب
هم ژ خیران بر فقیرم یا خبیر … رجکارم هانته یا دستگیر
من ژ بر درگه مکه محروم و خوار … هاتمه بابته امان یا غفار
نشکو تنج من ژ بوته نانیه … الامن ایمان بته هر آنیه
لی سد تیک من نیه ازها تمه … طالب رحمی و غفرانا تمه
ازدزانم هندکه یا رب مدد … مثی دارم تو قبول کی یا احد
نملة جاءت برجل من جراد … ژی قبول کری سلیمانی جواد
لی ژکی زاری بکم ازیا وحید … من ژغیرته تونینه کس امید
مرامینا من توی نامم ذلیل … من بجشینه محمد یا جلیل

Institut kurde de Paris

وی دمی اودی ژ بیژکن جنتی ... چون کر زا حفه لذتاوی رؤیتی
دبینا خالق دناڤ هشت جنتان ... هر اوه سرتاج جمله نعمتان
یا الهی تو ژبومه بکی نصیب ... او جمالا پر مشرف یا مجیب
هم ژبونا داو بابان یا کریم ... تو میسر کی جمالی یا رحیم
گر دخوازن هون جمالا ذوانتقام ... پر بیژن الصلاة والسلام

داستان فقه رشید علی نفسه

آیا ای فقی ثانی حتا کنگی بکی دوران
لوی داری تو مهمانی دچی پاشی دبی عریان
دچی پاشی دنیڤ ارضی نکاری تو بوی دزدی
بکیشی خدو هم بردی دوی وقتی دبی پوشمان
آیا ای واعظ وعظی خوشیار که لی نفظی
مه بوراندن بنی طرزی ژحد زیده گلک انسان
حزنداری دنیڤ قبری نشتینه دنیڤ عبری
کرن ترکا اڤی قصری قخوارن شربا مرگان
ام ژی وی شربتی نوش کن ڤان دارو سکنان بوش کن
راکن دل قالبی خوش کن بچن برمشیتا رحمان
امن عاصی ژ افعالان جوابه دی لمه حالان
بتیدو هم باغلالان چاروین دناڤ نیران
جوابه دی دنیڤ نیران دناڤ نارو دناڤ قطران

Institut kurde de Paris

كافر و مشرك دبينن وى دمى — آو دبن بر بات دناڤ نار و غمى
هم دبيژن ام ژى آف امت بونا — بلكى ام ژى مثل وان راحت بونا
ايدى چو فرصت ژمه واحسرتا — دم گبيشته مه ندامت و ليتا
وى دمى مؤمن كو دچنه جنتى — خالق عالم ددَه وان نعمتى
هم ددَه وان كوشك و باغان او غنوژ — حفتى حورى و غلمان سادة نوژ
اسم زوجى وان لا نبى اى برا — تت نفيسينه بنورى اشكرا
جمله نورن او بخو حور تاج نوژ — برق ددَه شعله ژو جهان دوردوژ
مؤمنان هميژ دكن جمله تبا — هون صفا هاتن دبيژن مرحبا
مرحبا اى جنس آدم مرحبا — مرحبا اى خير مقدم مرحبا
مرحبا اى امتا فخر جهان — مرحبا اى لائق باغى جنان
مرحبا اى ضيف مهمان مرحبا — مرحبا اى تازه مهمان مرحبا
مرحبا اى شاد بختى مرحبا — مرحبا روني لتختى مرحبا
ام ژ عشقا ته گلك بون بى قرار — دلكو بوى هندى مه كر انتظار
لى ژ ايرو باش دناڤا جنتى — ام دزانن ام دبينن لذتى
تو بكه ايرو لتخت خو جلوس — ام ژ بو ته تانى بوكن هم عروس
تت بوى طرزى دناڤا جنتى — خالق عالم ددَه وان نعمتى
هم دبينن او جمالا ذو الجلال — او جمالا پادشاهى لايزال

(١ حفتى حورى) دحديثا ترمذى ددَه: كيى اهل جنتى اود كو مشتى هزار خذمتكارى وى هنه و حفتى و دو ژنى وى هنه) دو ژنى دنيايى نه حفتى حورينه. تاج ٥/٣٩٤ دحديثا بخارى ددَه: اى كو پشتى هركسى دچه جنتى ملكى وى دَه جارا قسى دنيايى يه........ صه ٤٣٥ دناڤا هزار سالا ملك ديه.

Institut kurde de Paris

اَوْ دِبێژه یا بِلال آنْ دَمْ هَمان   تو بِکه گازی دِناڤ خلقی عِباد
زو بِکه گا[زی] ب جمیعی اُمّتی   هـ[ر] [بێ]ده وان مزگینیا جنّتی
اَوْ دِکه جارك دِناڤ خلقی نِدا   هم دِبێژه یا اُمّتا احمدا
هون وَرِن دا ام بچینه جنّتی   لز گهیشته مه نزولا رحمتی
رب عالم ام عفو کرنه تمام   کرت بلا بینه جنانی خاص و عام
سح دکن فی الحال مؤمن مؤمنات   کو دبینن اوژ ناری بون نجات
کیفخوش و مست بوزدبن دلشادمان   تینه بر دوڤ پری جمله عیان
مثل برقا خاطفی دربازدبن   مثل طیران فوج فوج پروازدبن.
اُمّتی باشقه دبینن درحساب   اُمّتا احمد دچیتن بالمآب
سح دکه رضوان جنّت اڤ خبر   تی محمّد هر دگل اُمّت مکر
قدلن درگاه هرهشت جنّتان   لیذ دبشینن جوهر و هم یاقوتان
پر دخملن حور و غلمانی دناڤ   هر دبنای خور ددن مسك و کلاڤ
نازکن او پر شپالن نازنین   دلبرن او صاحبی نطقا شرین
هم زرافن بژن و بالانی الیف   آشنانن مثل رنجانا خفیف
خال سیاهن دیم درن او دلنواز   مش دکن ناڤ قصر و باغان او بناز
وصف حسناوان ببێژم از همان   دی چه بێژم از نزانم یا جوان
وصف حسناوان بکیتن یك زبان   بلکی دی دربازبیتن صد زمان
رادبن او دچنه پیشیا اُمّتی   ددنه وانان هسپ و تاج و خلعتی
هم ددن وان هنتی حلّه قات بقات   بر دکن مؤمن تمامی مؤمنات

Institut kurde de Paris

هم دچن سجده بافغان وگرین   اودبیژه یا اله العالمین

یا کریم و یا عظیم و یا رحیم   امتا من تو بکی ایرو سلیم

امتا من هرچی نافذان لی هبی   تو ژبر وانقه ابو بکر ببی

هم ژ امتا م هچی صاحب خطر   تو بشوطینی ژبر وانقه عمر

تو عفو کی هرچی دوررش روسیاه   ذو حیا عثمان بشوطین یا اله

تو بشوطینه علی من دنار   امتا من تو بده من یا غفار

حسن من هم حسینم یا رحیم   تو ژبر وانقه بشوطین یا کریم

تو بشوطینه ژبر جمله ژنان   فاطما لی یا الهی مستعان

آل و اصحاب تش دکن گازی ندا   ام دبن ایرو ژبر امت فدا

تو مه شوطین امتی یارب آزاد   هر بکی ایرو تو سلطان مه ش

حی دبه فی بین امت آف صدا   او دکن گازی دبین یا احمدا

مه جمالا ته ندی وا حسرتا   هم فتیان ام ژته وافرقتا

هم دبیژن یا محمد او زمان   تو شفاعتکه ژبو مه عاصیان

قطره یک تینن ژبحرا رحمتی   او دباری سر جمیع امتی

یک منادی لی دبیژه یا حبیب   سر هلینه تو ژبو دردان طبیب

من دفانی دگوته دعدک دیته   من دحق ته «فترضی» گوتیه

سینیا ته دی لناک من هر قبول   امتا ته من عفو کر یا رسول

برمزتن بو یه جنت یا امام   هون وهرن داخل بین ایرو تمام

هم ژسجدی را دبیتن مصطفی   او به مسرور و خندان با صفا

Institut kurde de Paris

آخرى چاڤ كو نا به يا اخى ‖ پر محير ژى دمينه اونسخى
تا كه نبطى او دكه جارك ندا ‖ هم دكه گازى دبى يا احمدا
هم عمر عثمان على پر خذمتى ‖ او دكن آن دم ژبونا امتى
او ژى بى امكان دمينن اى برا ‖ تك دكن گازى بجارك اشكرا
گازى يا وان چار يارى با صفا ‖ او دبيژن يا محمد مصطفى
ام دكن نا كن رجا نا به قبول ‖ امتا ته چو ژ دست مه يا رسول
ژو بكه امداد ژبو ڤان مجرمان ‖ امتا ته چو هلاكى الامان
دنك دبيژه اى محمد او زمان ‖ تاج و حله دا بينه ارضى همان
بى مداينى را دبه سر بيا بى نبى ‖ هم پيا ذو هم بلز راهى دبى
تاج و بوراقى ژبونا وى دبن ‖ هم دبيژن يا رسولى انس وجن
تو سوار به دى لبوراقى دمى ‖ ثم اذ نب تو بالى جهنمى
او دبى چينكه ژ بوراق و ژ تاج ‖ من دڤى بو امتا خو يك علاج
آز دخوازم هر ژ رب عزتى ‖ عفو كه ايرو ژبو من امتى
تينه جم وى انبيا جمله تمام ‖ او ژبو احمد دبيژن يا امام
سرفرازى تو ايرو هم سرورى ‖ هم لنك خالق گلك معتبرى
هم خبر دانى كسى نا بن قبول ‖ ايرو وى دايه ته دستور يا رسول
هم تو نينه كس ژ غيرته سليم ‖ تو خلاص كه مه ژ وى نارى جحيم
هم دبيژن يا رسولى با صفا ‖ تو شفاعت كه لنا يا مصطفى
او ژبونا وان دكه پر شفقتى ‖ پاشى او دچنه رجا يا امتى

Institut kurde de Paris

يك منادي آو زمان تي وي دري — وان د دزانين خلقي محشري
آف اوين جمله قروضان بالتمام — هم سنت كرنه ادا وان صبح وشام
لي ندا يك تي ژ بونا وان همان — هون هرن بينه ببال جنت روان
بو وي نينه هم حساب وهم عذاب — جنتا من هر ژ بونا وي مآب
او دچن آن دم بلا نكر و خيال — داخلي جنت دبن او بي سؤال
او صفا دچنه مقامي عزتي — غرق دبن جمله دنا ڤا نعمتي
يا الهي تو بكي بو مه نصيب — هم بحرمتا محمد يا مجيب

بحث في بيان الصنوف التسع وعاقبة امرهم

يك صنفك د زبانس دبه او بي عذاب — نه صني وانا دمينن بر حساب
چونكي او هر نه صني اهلي عصات — ژن ژ ميرا بر ترن يا مؤمنات
لي ژ هر صنفك حقاسان بي حسا — داڤژن آگر دبين او عذاب
نابينن او وقت محمد وي دمي — بي شفاعت دچنه نار جهنمي
وان د دنيا قط نكر سنت ادا — لو كو او نابينن محبوب خدا
او دبينن پر د آگر زحمتي — آخري انجام دكفته جنتي
هرچي مخلوقي دمينن وي دمي — تين زباني وان دبن بر جهنمي
هندي مخلوق نيزيكي دزگه دبه — هم صديق آن دم بوان آگه دبه
چون كو صديق ژ دبيته برد ري — نا هله داخل ببه يك نفري
پر زباني تين بمثلي آخيان — تو بيت دكن خلقي بضربي قامچيان
او ژ باشقه خلقي دا ژون بي امان — لي ژ بيشقه نا هله صديق اوان

Institut kurde de Paris

سَازِ وَا نَادِ دْنَه بَرْدَڨْ وِى دَمِى	تَا دِچِنْ دِيوَانَا رَبْ عَالَمِى

اَلصِّنْفُ الثَّامِنُ آكِلُ مَالِ الْيَتِيمِ

اِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ اَمْوَالَ الْيَتَامَى ظُلْمًا اِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِى بُطُونِهِمْ نَارًا

صِنْفَا هَشْتَا تِينَه حَشْرِى ظَاهِرَه	لِى زِكِى وَانْ تَشْدَه نَارُو آگِرَه
دَرْ دِكَفْتِى نَارْ ژِدَڨْ وَانَا ظُهُورْ	اَهْلِ حَشْرِى ژِى دِرَڨِينْ دُورِ دُورْ
يَكْ دِكَه گَا ژِى دِوِى وَقْتِى هَمَانْ	مَالِ اِيتِيمَانْ دِخْوَارِنْ وَانْ عِيَانْ
وَانْ دِزِنْ مَالِى يِتِيمَانْ هَرْ تَلَفْ	لَوْ بُوَيَه اِيرُو لِوَانْ آگِرْ عَلَفْ
هَمْ دِكِنْ دَعْوَا لِوَانْ اَصْحَابِى مَالْ	تَا دِچِنْ دِيوَانَا رَبْ لَا يَزَالْ

اَلصِّنْفُ التَّاسِعُ اَهْلُ الْقَتْلِ

وَمَنْ يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِّدًا فَجَزَاؤُهُ جَهَنَّمُ خَالِدًا فِيهَا وَغَضِبَ اللهُ عَلَيْهِ

صِنْفَا نَهَانْ تِينَه حَشْرِى خَاصْ وَعَامْ	ژِ رِقِيبِى وَانْ هِلَدْ وِشِنْ آرْضِى هَمَاذْ
تِينْ زِبَانِى دِگِرِنْ وَانْ كَاشْ دِكِنْ	وَانْ دِنَافْ خَلْقِى تَمَامِى خَجْلْ دِكِنْ
وَانْ بِلَا حَقِّى كِرِنْ اِنْسَانْ قَتِيلْ	لَوْ دِبِنْ اِيرُو لِاَلْاَرْضْ اَمْعَا فَتِيلْ
دَعْوَدْچِى دَعْوَه دِكِنْ آنْ دَمْ لِوَانْ	وَه چِرَا كِرْ يَه بِنَاءُ اللهْ وِيرَانْ
حَقِّى مَه اِيرُو بِدِنْ مَه يَا رِجَالْ	وَرْنَه اَمْ بِچِنَه دِيوَانَا ذُو الْجَلَالْ

اَلصِّنْفُ الْعَاشِرُ اَهْلُ السَّعَادَةِ

صِنْفَا دَهَانْ وَقْتَا تِينَه مَحْشَرِى	غَرْقْ دِبِنْ جُمْلَه دِنَافَا نُورِى
بَرْ دِكِنْ حُلَّه لِبُورَاقَانْ سُوَارْ	نُورْ نِسَرْ وَجْهِى اَوَانَا شُعْلَه دَارْ
اَهْلِ حَشْرِى تَفْ لِوَانْ سَيْرَانْ دِكِنْ	هَمْ ژِ بُو تَدْبِيرِ وَانْ حَيْرَانْ دِكِنْ

Institut kurde de Paris

هم دلقن او لمقدا میروژن ‌ ‌ ‌ مثل کلبان وی دمی رسوا دبن
قان ژناکرنه لدنیائی نهان ‌ ‌ ‌ او نهابونه دناف خلقی عیان
میری وان تین و دبین ای احمقان ‌ ‌ ‌ وی دمی فی الحال دکن دعوا کران
هون دعرض مه مدام خائن دبون ‌ ‌ ‌ لو بعد لاخائن هون رسوای بون
ام دکن ایرو لوه دعوك تمام ‌ ‌ ‌ وژنه ام جنه دیوانا ذو انتقام

الصنف السادس النمام ومؤذی الجیران

هماز مشاء بنمیم عتل بعد ذلك زنیم .... بئس الاسم الفسوق بعد الایمان

صنف ششا تینه حشری شل دلنگ ‌ ‌ ‌ لی تنه قطعا ژ بو وان دست ولنگ
هم لسه صورت دچن ژاد روان ‌ ‌ ‌ خون ژ جاف وان دبارن ظاهران
وان ژخلقی را دگوتن پر خبر ‌ ‌ ‌ لو ئیرو بونه رسوا سر تسر
هم شکینا ندن دلی خلق وجیران ‌ ‌ ‌ گر بشکاو وگر مخفی و نهان
وان دگوتن هر دمی چیری خبیث ‌ ‌ ‌ هم خبر دانی تسبیح ونطقی پیس
وان دما بینا دوهر دان دا نفاق ‌ ‌ ‌ چیدکرن دا کو ببیتن افتراق
پیس وان دغو دچی دکرن هوان ‌ ‌ ‌ مهلتی نادن دخوازن اوژوان

الصنف السابع اهل اللعب واللهو

صنفا هشتا تین هم شیطانین ‌ ‌ ‌ زو ورش دهم جسم وکوك لعبانین
لیث دریژن هم تنه سرتلی وان ‌ ‌ ‌ هم درانی وان بثلی توجکان
وان دکر هر دم بسازی رغبته ‌ ‌ ‌ پیشه شیطان دکرنه صنعته

Institut kurde de Paris

الصنف الثالث شاهد الزور

والذين لا يشهدون الزور واذا مروا باللغو مروا كراما

صنفا ثالث ئى حمو اعمالى شر — جمله كورن بى زمانن سمع كر
شاهدى دا نه بلاحق وان هممان — او دبون شاهد بدرو هر زمان
قط ندى بون وان دكوتن مه ديه — سوند دخوارن وان ددر بى بختيه
دعوه چى تين ودبين شاهدى زور — وى چراحقى مه كر آن دم كسور
بى سبب ودكر لمه اى بى ادب — ام دكن ايرو لوه دعوا طلب

صنفا رابع كاتم الشهادة

ولا تكتموا الشهادة ومن يكتمها فانه آثم قلبه

صنفا چار ان تينه حشرى بعد هم — فكر بينه دق تمام اهلى جرم
ما ردو عقرب تين زدق وان بى امن — لتيد سنگ او ان ليث وزمان
آف ادن هبو لنك وان شاهدى — دقت دعواى دكوتن مه ندى
حق عبد الورا وان انكار كرن — ميلا ظاهر داى وان ستار كرن
خصمى وانا تين دبين اى بدفعال — وزنه ام نجينه ديوانا ذو الجلال
وى چرا حقى دمه انكار دكر — دينا خوه وى چرا اظهار نكر
ام هرن ديوانا رب مستعان — ام دكن ايرو لوى دعوا گران

الصنف الخامس اهل الزنا

ولا تقربوا الزنا انه كان فاحشة ومقتا وساء سبيلا

صنفا پنجا تينه حشرى او زمان — ابين ددد جندلك وجسم وبطن وان

Institut kurde de Paris

الصنف الاول مانع الزكاة

والذين يكنزون الذهب والفضة ولا ينفقونها في سبيل الله فبشرهم بعذاب اليم

سنفا اول تيته حشری یا رجال … لی زك وان پرمزن مثل جبال
عقربن تیدا ازی دو پشك و مار … بی حسابن صد هزارن صد هزار
مارو موز تیدا دلشن ای جوان … راست وچپ دا اودرقین بی امان
یك منادی تی دکه گازی همان … وان دده زانین بخلق او زمان
او دکه گازی دناف خلق تمام … فان زکاة خوارن وهم مالی حرام
البتا او قومکی بر حاره … لو کوا برو د حشری مفلسه

الصنف الثانی اهل البیع

ان الذین یشترون بعهد الله وایمانهم ثمنا قلیلا اولئك لا خلاق لهم فی الاخرة

اود ما صنفا ددویان تین عیان … دف تزی آگر تنه دست و زمان
وی دمی گازی دکیتن یك دلال … فان فروتن مال بحیله هم بجال
وان کرن حیله دناف کودو شهین … کیم کرن دترم حقه دگل میزین
سوند دخوارن مه تمام دایه بزان … لو خرابویه لحشری حال وان
د تموجی دگرن لوان اطراف ودوز … هم دگل وان دچنه دیوانا لژ ور
اودبیژن دین وحق و قرض مه … هون بدن ایرو لمه او لازمه
وی دمی دچنه دیوانا کبریا … او دیونا لی تنه رشوت ربا

ـ وان . نیم وعداب ژ دث وان تی . د ـ کسین تو اذیت دانه جیرانا ، دست و لنك وان نینن
٦ ـ ربا خورن ، سری وان لژ رن تی وان لژورن . ٧ ـ کسین کو کمی خلق کرنه لجم مز نان
جیقاو دا رقه شدا ندی نه . ٨ ـ کسین تو تمی خو دتجبینن ، تروالان تنکی نهم ناکن . ٩٠ ـ اصل لذت

Institut kurde de Paris

هنك خصى دخوينن دگل دعوى پيرو دبينن
تمام خيران ژى دستينن هنك محفوظ هنك ديوان

گلك آن دم دبن فحشه زبانى وان دكن كاشه
لبطلى خو دبن شاشه لبرميزانى سرگردان

زبزوك

هنك آن دم دبن شاكر كو بين اوبرپرى آگر
ژبو جنت دبن حاضر كو بى نوبت بكن دوران

فقى او روژ حوالى ته جوابه دى لحالى ته
نينه خير عملى ته مگر امداد بكه ايمان

ولى رحما خدى زافه سما ارض وحتا قافه
لا تقنطوا دلك صافه اميدم رحمتا رحمان

مبحث في بيان صنوف الخلائق يوم القيامة

كو بدن دا از بيژم مبحثى — دا بزانن هرچى اهلى مجلسى
از بكم جمله ژبونا وه بيان — كانى چند صنف بنه حشرى مؤمنان
امتا جمله نبيان يك صنفه — امتا احمد بزانن ده صنفه
كو بدن وان ده صنفى في امتى — هر بين مشار ژ خوابى غفلتى
كانجى طرزى دچن جمله تمام — صنف بصنف جمله بيان كم خاص وعام

(ده صنفه) اف بيانا ئوردژده يه امرشتنا بنه نقل حديثا خطيب وابن مردويه روايت كرنه ده صنف امتى بيان كريه في پى طرزى مانى وى اوله: امتى دحشرى دا دبه ده صنفا ۱- نسادن‌ـه لسورتى مميونانه . ۲- حرام خورن لسورتى وحشانه . ۳- حاكمى كو دحكم خوده ظالم كرنه كوردبن لپش دچن تين ۴- عالمى كو عملى وان نه ولت هشن ، زمانى وان تى سرستك ــ

سەرخو لکترانْ دیخن لکرنی خودبن پوشمان
منك ساقی منك عاشق منك کاذب منك صادق
منك فعلی اوان لایق منك شولی اوان طغیان
منك جاهز منك عالم منك کودرم منك سالم
منك مظلوم منك ظالم منك تنجن منك یمان
منك خسته منك خوشن منك یارو منك بوشن
منك بی دست و بی گوشن منك میرن منك ژنان
منك شانه منك دگرن منك زنگین منك مسکین
منك مؤمن منك بی دین منك محزون منك خندان
منك مفلس دبن اخراج منك غنی و منك محتاج
منك حلّه و دگرن تاج منك ملبوس منك عریان
منك بی دیل منك بی چاف منك بی دست منك بی گاف
منك بن سی منك بطاف منك بیس منك خوبان (۲)
منك سیب و منك دسته بن خیران منك بسته
منك ساغن منك خسته و دگرن اوژ بو درمان
منك سعید منك شقی منك امی منك فقی
منك شارب منك ساقی منك برجی منك عطشان

(او ترو مِ) سقط، تام نقصان (یار، دوست وان نه ابوشن) بی کسن (حله) حلیات (سیب) خیر (دسته) هاتیه قتش کرن (بسته) گرید ای (۲) خوبان: بدون و خیرین.

Institut kurde de Paris

اى خديجه فاطمه اى عائشه | جمله ژن مانه د فكر و انديشه
هون بكن ياردم ژ بونا عورتان | هم شفاعت كن ژ بو وان حرمتان
مرحى د ربندى كودى طرس لى سبى | آل اصحابان د شينه اى نبى
عبد
او خود سجده دبه آن دم دبى | امتى وا امتى يا رب دبى
اى رشيد دائم بكه شكر خدا | كو بوى امت ژ بونا احمدا
هون صلاتان هر بخونن اى برا | دا ببينن هون محمد آشكرا
از بكم بحثى ژ كيشانا ميزان | گوه بدن دا آز بيان كم حال وان

بحث الميزان وا حشر

بين نه هندا ز كو آز بيژم تماشا كن بقلب و جان
يكايك ت بيان كم آز ببينن هون عجائبان
اگر انسان اگر حيوان اگر جن و اگر شيطان
بروح دين
تمام صاف بن ببن خوى جان محقق اودبن ديوان
دما رابن ژ ناف قبرى تمامى وان ژ ناف غبرى
دبن بر هف دچن حشرى هنك راكب هنك پيان
اوان دا ژون ببال قدسى اگر مؤمن اگر عاصى
انعالى وان دكن پرسى اگر طاعت اگر عصيان
هنك دگرين هنك شانه هنك نحش و ورسوانه
دلرزن او ژ ترسانه دبين فى حالى انسان
هنك آدر ودم آخن ژ وان چيدبن كلان واخن

Institut kurde de Paris

تو رجا کە دی ژ بونا اُمتی   بلکی خالق دی لوان کە رحمتی
گر قبول نبت دعا تە ای سخی   تو بکە گازی ژ بونا من اخی
ای خلیفە با عدالت یا عمر   حز دکە خالق ژ عدلا تە مکر
تو بسکنە بر صراطی یا امیر   هم ژ خالق تو رجا کە بر کثیر
هر چیی بار اوی کو بر گران   تو رجا وی کە ژ رب مستعان
گر تو ژی عاجز ببی یا عمر   گازی من کە هم بدە د چاپك خبر
ای خلیفە ذی حیا عثمان ورە   گر تنا تە دی جلم حق د بهرە
تو لمیزانی بسکنە ای سخی   د نترا خلقی بخونە یا اخی
د نترا خیران بخونە تو عیان   د نترا شران بخونە تو نهان
عیب و انا تو تشیرد دانبن   تا دنا ف خلقی دە اور سوا نبن
هر چی تولی تو تشیری عیب وی   رب عالم نا کتن رسوا اوی
هر اود خالق وستار عیوب   هر اود رزاق و غفار ذنوب
یا علی انت امیر المؤمنین   هون هرن ایرو بین هر دو معین
تو دکل عثمان هرن فی خدمتی   هون بکن یاردم ژ بونا اُمتی
هر گنا هی کی ببیتن بر گران   تو رجا وی کە ژ رب مستعان
بلکی کو خالق عفو کە وی همان   وی دنا ف خلقی بکە دل شادمان
برسانە دربا زدبە تو حیدری   لو ژا تو اصلانی شاهی اکبری
ای حسن وای حسین هون هرن   هون دامدادا شهیدان زو ورن
هم صحابی من هرن هون اجمعین   هون بکن یاردم ژ بو اخوانی دین

Institut kurde de Paris

رادبه أحمد سريعاً وى دمى وزدكه آفى بنار جهنمى
نازدكه فى الحال زبرآفى فراز تادچه عرش خدا دكرم قراز
اودسكنه لآلى جى همان هم ز خلقى دوزد بيتن او زمان
هم زطرسا وى دبن مخلوق أمين هون بنبهن صنع رب العالمين
زهنكى چاقان لدنيا ى جليل هر دكه تسليم زبوى جبريل
خف دبيتن بو حبيب خو رحيم دا بكت دنعا جهنم وجحيم
ساحبك مثل وى دايه مه خدا دا بكن بو ناوى آم خدمت ادا
دايه نيشانى مه مهوى را مى نجات هون ز بو ناوى بخونن هر صلاة

مبحث وضع الميزان واعانة الصحابة

تيته دانين ميزانا عدل ظهور ايك كنك وى ظلمه يك زى زنور
وزن اعمالان بامر لايزال كلبنيا وى دزانه ذو الجلال
هم دبيتن دفترى خلقى حساب دكشيتن جمله گناه و هم ثواب
نادد رى جهنمى كر اوجيه جان مثل خندق اودا ارضى دا عيان
هم دكن مدا صراطى فوق ناز اودشبهه مو بثل ذو الفقار
وى دمى دا از محمد مصطفى اودبيژى چار يارى با صفا
هون ورن ايرو ببينن مخنتى زو بكن يازوم زبونا امتى
انى صديق رابه سريعا فى دمى نو هره بردزكهى وى جهنمى
هم بردزكه بكه پر دقتى دا ببريتن زبانى امتى
خالق عالم زته پر راضيه اوز صدقاته تماما راضيه

Institut kurde de Paris

لە بێ طرزی دبینن جهنمی — تفنی وا تفنی دبیژن وی دمی
حضرت آدم دبی ایرو هابیل — نا خوازم هم نوح وشیث وهم قابیل
هر ژ ته نفسی دخوازم یا اله — عفو کی من تو ببی بو من پناه
نوح دبیژی نا خوازم از ذریتی — از دخوازم یا الهی رحمتی
هر بی طرزی دبیژه او خلیل — ایرو نا خوازم ژته از اسمعیل
هم ژته ایرو دخوازم رحمتی — من خلاص کی تو ژ ناقا زحمتی
حضرت موسی دبیژی یا کریم — ایرو نا خوازم برا از یا رحیم
از دخوازم من خلاص کی یا متین — گر خدان سوجم الله العالمین
حضرت عیسی دبیژه وی دمی — از نخوازم یا الهی مریمی
من ببخشینه بوی اسم کبیر — تو به ایرو ژ بو من دستگیر
وی دمی وی او رسولی عزتی — هر ژ خالق او دخوازه امتی
هم دبیژی یا الهی یا خدا — من ژ امتی نکی ایرو جدا
آل و اصحاب د من اولاد و دلی — تا م فدا بن او ژ بو امت بلی
تو بکی دفعا جهنم یا اله — دور بکی وی فی دمی یا پادشاه
دا ببن راحت نها اهل حساب — هر بلا ن حینا سؤال وهم جواب
هیسترێ چاتی د مؤمن مؤمنات — تینه جبرائیل دده فخر جهات
هم دبیژه یا رسولی باصفا — رابه وره که جهنمی یا مصطفی

هیسترێ مؤمن و ژنی مؤمن کو د دنیایێ دده ژ ترسا
خدێ گریانه جبرائیل علیه السلام هیسترێ وان تت
هلانیه و تخففه ئاگریه . د روژا قیامتی دده وی تف

د روژا نکی دده تسلیم پیغمبر بکه صلی الله علیه وسلم وی بر ژینه
سر جهنمی وی آگروی بطفه یانی آگری کو ژ جهنمی
ادری فهوم امتر دکه . اف مسئله د درة الناصحین

Institut kurde de Paris

لو را گازی ته دکه باری خدا
لی سریا رادبه جهنم همان
اما فی الحال سهدکیتن مصطفی
تو بکه گازی ژ بونا امتی
لونها نیتن جهنم آشکار
او بلا ایرو ژمن قط دور نبن
هم بلال رادبه دکه گازی وندا
اودبی یا امتا احمد ورن
امتا احمد همی اودا دبن
تو بکی یا رب ژ بونا مه نصیب
لی ژ ناگه ده جهنم پر عجیب
وی دمی جهنم دبی یا مستعان
اهل جنت ژی دبینه یا کریم
نیچه زبانی دگیژن وی همان
لی ژ ناگه دنار جهنم تیته خروش
هر ژ ترسا وی د ترزن انبیا
آگر الاف ژ دوی ظاهر دبه
وقت بیته ناف خلق عالمی
ایدی نابیتن مخلوقان ستار

وی بکه داخل گنهکاران ته دا
لز دکه با محشری دا او روان
ژو بلال تینه دبی او بو صفا
او بلا بینه مکان راحتی
ژو بر فکه دا نبینن او ظراز
داود که سبیلی و هم مدخول نبن
دگهیژد ناف جمله خلق او صدا
شاش دمینن هرچی خلق کافرن
تینه بن لوا الحمد بر هف دبن
او لوا الحمد بن دار حبیب
او دکه جارك هجوم غایت مهیب
ته جهنم جی کرم هنقا زمان
من با هلم بکه تیر یا رحیم
داود که هیدی ببیتن او روان
او دکه جارك ژ دست وان خروش
وی دمی فی الحال دکتنه سر روبا
ارض حشری تف تژی آگر دبه
کانی خلق من دبیژن وی دمی
جی تنه دا او بین پیدا فراز

Institut Kurde de Paris

يا الٰهى تو لِه كى رحمتى || هم دوى روژى لِه كى شفقتى

هم دكل احمد بكى حشرى نصيب || دا شفاعت كه لِه او يا مجيب

كى صلواتان بخونه با صفا || دى ببينن او محمد مصطفىٰ

گر ژ جهنم هون دڤين ببنه خلاص || بر صلواتان بدن اخوانى خاص

داستان حضور جهنم

وى دمى ڤرميش ژ ديوان حق || هم ژ بو حشرى دكن تنبيه خلق

يك منادى دكه گازى و ندا || تى ژ وى صوتك بلند دنگ و صدا

او دبى يا اهل محشر كاز ببن || هون ژ بو حشرى و رن حاضر ببن

مخلوقات حاضر دبن جمله تمام || انس و جن حيوان شياطين خاص و عام

امر جبرائيل دكه رب جليل || تو هره بى جهنمى يا جبرئيل

اهل حشرى وى ندائى سح دكن || او دلرزن اعضا وان خوف دكن

هم دترسن جمله مخلوق سربتر || هم دكن چاڤان ب بال عرشى نظر

هم دچه جبريل بفرمانا قهار || وى دمى دگهيژتك جهنم و نار

او دكه گازى دبيژ يا جحيم || ها تمه بى ته بفرمانا كريم

لى بلى جهنم دبيژ يا ملك || از دترسم ژ بويه سوجم كلك

هم دترسم كو بده من او عذاب || لورا كان خلق تيخه دز عذاب

تا جهنم ژى دكه خوفا عذاب || او ژ ناڤا وى ترژى آگر عقاب

لى چرا ام خوف ناكن اى هڤال || هر ژ بر قهرا عذاب ذو الجلال

جا ردى بو وى دبيژ جبرئيل || يا جهنم توبه ايرو ذليل

Institut kurde de Paris

طاق دبه نیزیك بقاسی میلكی   لی بالی گرماوی مثالی سیلكی

برزی گرماوی دبینن زحمتی   خوی ددن جمله ژ بروی محنتی

خوی ددن بعضك حتا بوغا زوسینك   لی ژ سنك بعضك حتا چوكان ونلك

هر ژ بعضك پردچه ارضی همان   مقداری میلك دآخی دا روان

تین چكاندن بنرقی پیغمبران   هم لبن برهف دبن امتی وان

او لواء الحمد ژ بونا احمدا   سرکی وی لاوض یك لعرش خدا

لی هنه سنجق ژ بونا وی عجب   یك دچه شرقی و دو یك دچه غرب

یك دبیتن دی لسر خفی خرام   لودكن دربار بسایا وی انام

برمزین دی ببینن آدم تمام   او نبسكا ابیخنه جمله تمام

كرسیان بینن لدوری دا بتن   انبیا جمله لسروان ردون

سرفراز انبیا او مصطفی   لاو دبه سر منبری او پرصفا

یك ثنا یك او دكه فی الحال ادا   قط كسی ندیه توجاران او دعا

مشكلاتی چار كتابان حل دكه   شبهتا وان حمو اظهار دكه

خلق حشری تف دسكنن ازدحام   لی لبیشی اولیا نه بالتمام

هر دسكنن پشتی واندا صالحون   پشتی صالحان دسكنن مؤمنون

پشتی مؤمنان دسكنن ظالمون   هم لپشتی وان دسكنن كافرون

هر دسكنن پشتی وان جمله ملك   مثال سوری دوزلوان دكن خلك

تا میلن یك راد ژ بو وی عالمی   شاش دمینن هندی ابن آدمی

هر بوی ضرزی دسكنن خاموعا   كس خبرنا ده بی دستوریك كلام

Institut kurde de Paris

دنگ ژ غیبی تی دبیژه یا رسول
تو وقت سجدی بینه تو قط لا ملول

رابه دا ام محشری فرموش بکن
جمله مقصود دلی ته خوش بکن

تو لناك من پر نبیك اكبری
هم ژ جمله انبیان معتبری

تو ژ بونا من حبیبی هر زمان
اسم ته من خوندیه لولاك عیان

زو ژ سجدی رادبه او شهسوار
هم ژ انبیا خو ترا بی تینه خوار

او دبیژه یا کریم و یا رحیم
صاحب ارض و سما عرشی عظیم

یا الهی کان ابوبکری صدیق
هم عمر عثمان علی یاری حقیق

وی دمی او خالق لیل و نهار
صاغ دکه فی الحال تمام هرچار یار

رادبن او چار یاری با صفا
منگا تینه جم محمد مصطفی

او بهشته پر شادبن شادان دبن
کی نخوش و مسرور و هم خندان دبن

پاشی رادبن جمله مخلوق سرتسر
انس و جن حیوان شیاطین و کفر

کا دزون حشری دبین او زمان
تك دبن پوشمان جمله انبیان

هم دبیژن او حق بون تمام
مه دکر بهتان لوانا هر مدام

ایدی چو فرصت لمه وا حسرتا
آه و آه صد آه و آه وا فرقتا

رادبن مخلوق تمامی خاص و عام
بر دکن سقلت لهفدو ازدحام

هم دترسن او ژ ترسان سرتسر
تیك ددن چشمان بیال عرشی نظر

تا به پیدا هر ژ خلقی یك صدا
هر بازنا حق دمینن بی ندا

قط نناسن کس کسی جد باب و دا
لورا چیذبن پر علاماتی خدا

دم ژ آسمان تیته خواری روژ طاف
لی تینه وی دمی قطرك ژ آف

Institut kurde de Paris

هر ژ غیبی تو دزانی یا کریم   کس تو نینه قط ژ غیری ته علیم
خالق عالم دکه فرمان لوان   هون هرن جاردن بنیرن فی جهان
آو مکانی نوز ببیتن لی عیان   هر اوه روضا حبیب دو جهان
با ادب ارکان ببن با مصطفی   هم بکن هشیار سلاما بالصفا
بیژن رابه محشری قم یا رسول   هر چیا دی تو بخوازی او قبول
دژ قرن جاردی بامر مستعان   او دبینن نوز لسر روضی نیشان
وی دمی گازی دکن یا احمدا   رابه گازی ته دکه باری خدا
گرت برابی محشر فخر جهان   روژا حسابی اوه صدر دیوان
منکا اورا دبه بداغی فرقتی   او دبیژه امتی و امتی
هون بدن چاپک ژ امتی یک خبر   هر اون بومن ژ تشتا معتبر
او دبیژن یا رسول مستعان   رازانه امت د ارضی دا نهان
لی ژ غیری ته تماما شیخ و شاب   رازان نجمله ملك تحت التراب
لی ژ بو ته امشه ندن یا امام   هم لته خالق دکر الف السلام
رب عالم کو بیژن احمدا   او برا ببین مقامی محمودا
خلعتی فاخر ژ بو ته شاند اوی   تاج و بوراق تت ژ بو ته شاند اوی
او دبی چه بکم ژ بوراق هر ژ تاج   من دفی بو امتا خود یک علاج
لی دچه سجدی دبی یا ذا الجلال   هر دبی یا پادشاهی لا یزال
تو بکی نازل ژ نورا رحمتی   هر بغفرینی ژ بو من امتی
هیشیا من هر اوه یا پادشاه   امتا من تو بغفری یا اله

Institut kurde de Paris

کانی ای دنیا ژ بونا من دگوت   برج و ایوان ملک و مال بومن دگوت

کانی او خلق د هندی ظالمون   کانی او خلق د هندی کابرون

کانی ای هر دم دکرمشیا مرخ   کانی او شاهی لسر تختا فرخ

اهل قبران تف دخودا شیخ و شاب   کس تو نینه کو بده خالق جواب

پیر و جوان

او دبه شاهد ژ بونا خو دبی   غیر من کس نینه صاحب ملک دبی

« الملک لله الواحد القهار »   صانع شمس و قمر لیل و نهار

رب عالم پشتی چل سالان تمام   امر و اراده دکه دابن قیام

اولا احیا دکه اسرافیل   پفدکه صوری تو بفرمانا جلیل

پفدکه صوری و رادبه جبرئیل   هم میکائیل رادبه هم عزرئیل

دزدکفتن روح ژ صوری تینه خوار   تینه قبران او بامر کز دکار

قط روحن ناچه دشونا روحکی   امر رب وان تینه یا زکی

پاش وی خالق دبیژد جبرئیل   هم میکائیل اسرافیل و عزرئیل

هون هرن بینن ژ ناقا جنتی   چار علم هسپک و تاجا رفعتی

هون هرن بدنه رسولی باصفا   وی حبیب من محمد مصطفی

وی دمی اورادبن هر چار ملک   ژبره بینن هسپک و تاج و کمک

هم لباسی جنتی هم چار علم   وی دمی هلتی ژ شوقا وان ظلم

تف دبن دنیای او تا شرق و غرب   تا بینن او تین دکن زاری ژ رب

اودکن زاری دبیژن یا اله   تا خوی او روضه یا عالی پناه

دوز بویه دنیا سراسر بحر و بر   تا خوی قط یک علامت دار و بر

Institut kurde de Paris

هم ژ صوتا وى ژ مغرب تا بشرق   سر بسر دنيا دبه في الحال دوشق

تا مينه ساغ كس ژ غير عزرئيل   پاشى گازى وى دكه رب جليل

ايدى كس مايه بده من تو جواب   اودبى والله اعلم بالصواب

حى و باقى هر توى يا پادشاه   هر ژ مخلوق ازتنى مام يا إلٰه

رب عالم او دمى فرمان دكه   اودچه اعراف جان تسليم دكه

جان دكه تسليم بزارى او ملك   دنك نمرا وى دچه تا نه فلك

ساغ بونا گرانس وجن وحش وطيور   وى بدانا جان تماما بى قصور

چون ژ دنيا مايه تا چل سال خراب   لى بلى رادبه ژ سرمريان عذاب

دنيا چل سالا دبه خالى تن   ژى دچن طير وطيور هم انس وجن

هر دگل هندى دمخلوق خدا   تش دبن آن دم ژ دنيا بى جدا

وى دمى دنيا دمينه بى ندا   …لا دبه بى دنك وبى صوت وصدا

پاش هنگى خالق عرشى مزن   اودكه پرسى ژ خلق انس وجن

وى دمى تيتن ژ بال وى دا خطاب   كس نكان [illegible] بده خالق جواب

وى دمى خالق دكه پرسى ژوان   كا نى هندى شاهى صاحب خان و مان

— گرانديه علامتى دها ژ بو قيامتى . نفخا ددوا نفخا صعق به يانى يا ملى بدنيلا آيتا [ونفخ في الصور فصعق من في السموات ومن في الارض الا من شاء الله] وى دمى مخلوق تف دمرن تشكى ساغ نامينه . دنيا چل سالى قالا دمينه . خدى تعالى دبيژه : [لمن الملك اليوم] كس نه جواب بده خدى تعالى جوابا خوه دده دبيژه : [لله الواحد القهار] پاشى خدى تعالى بارانكى ژبن عرشى نازل دكه وك منيا زلاما يه . بى حتا دوازده گازا آق لسر ارضى بلند دبه ، همى جسدان هيشين دبن وكى بقلا . كو تكميل دبن نفخا سيسيا لى دكه كو نفخا بعثى يه يانى يا چونا ببال حشرى فه . بآيتا [ثم نفخ فيه اخرى فاذا هم قيام ينظرون] . كسين كو دبيژن نفخا صورى دو جارن وانا نفخا فزعى و نفخا صعق دكن يك . مفصل ده روح المعانى ، ده يه

Institut kurde de Paris

هم دبن خسته ژ کم اهل ایمان
بژ دچن آخر شفقان وکار روان

ایدی ناکن رغبتا علم علیم
راد بت یا زی ژ قرآنا کریم

وی دمی افضال مؤمن مؤمنات
بدعت وفسق وفسادی سیئات

آشکارا دی ببه فسق وفجور
نیشانی یوم القیامت بن ظهور

عید قربان عرفه جمعه ولی
ابتدا روژا قیامت اوبلی

پف دکه صوری ملائک اسرفیل
لو ژوی طرزی دکه فرمان جلیل

لورا او خلق دکه آگاه تمام
دابزانن بو قریب یوم القیام

لی ژ او باش خلق عام خاص عام
وی حالی دژ بازدکن هنت سال تمام

جاردی فرمان دکه رب جلیل
پنکه صوری تو بتوت اسرفیل

پف دکه صوری بتوت وی دمی
ذوق صدا اوی دکنه عالمی

هم دلرزن دشت ووادی هم جبال
جان ددن یکسه نساؤ هم رجال

هم ژ خوفا صورا ربی مستعان
هلوشن جمله فلک هنت آسمان

= بنت وجارسا عا دورك تمام دبه . هم ددا برکی دده سنر دکه سالی جارکی لدورا قرصا روژی سبزا خود تمام دکه . د آخر زمان دده کو حکم قرآنی ضعیف دبه کس پی عمل ناکه ، ارض دبه ولك انسانی سنر خوش ژ دائرا خوه دزنی باذنا الهی لستارکی دکشه نظام حرکت بومینه خرا دبه ، ژ مشرق بالی مغرب قه دزقره وی دمی روژ مغرب قه طلوع دکه . شمعنر

(شفقان واخ) کسی کو دائم لدرقه نه دخان برنوان تاثیر دکه وکی شفقانا ژ کاقانا وکاروانا .

(رادبت یازی) اخ یعنی معتمدانت ساده دبن و نقیب شدند ، هم ژ سنگا قرآن خوناژی درتی کس نزانه ژازبرژی بخونه . هر وی ژکن ومقام ژی ژ ارضی رابن جبرائیل حدیثا دده هیه . حجة الله ۸٤٧

(پف دکه صوری اخ) نفخا صوری دو جاره وبا سی جاره ، دو مذهبن . فتی ناظم لمذهب وان کسا مشابه کو دبیژن سی جاره . نفخا اول نفخا فزعی یه یانی یا ظرحیی بدلیلا آیتا [ویوم ینفخ فی الصور ففزع من فی السموات ومن فی الارض الا من شاء الله] ناظم مه آف نفخا اول —

Institut kurde de Paris

هرچی ایشی بگهیژه حدِ کمال	البتا دگهیژه وی ضدّ و زوال

موت دبه عیسی ژفانی دنیه ئی	دی دفن کن وی دنا فا روضه ئی

پاشی دربیتن ژمکی ای برا	دابة الارض ژصفانی اشکرا

اوده اسلامی نعمت کفری شم	لی بلی نابن ژکس اطفال هم

تئ دبن قاطع ژاطفا لان نسا	کیم دبه محبت دنا ڤا مجلسان

پاش وی شمس و قمر نابن عیان	سی شف و سی روژ دبه ظلمت جهان

لی نزانن مؤمن و هم مؤمنات	لی بلی زانن مجی اهل صلات

چونکی اوژ وادبن ژبونا طاعتی	لو کو اول او دبینن عبرتی

پاشی روژ دردتی ژنا که او زمان	لی ژمغرب تیته نیڤا آسمان

اوژ بنی د ژ ڤره دلک راکبان	هم دچه آڤا دباب تابان

پاشی جاردن اوده که ژمشرق طلوع	لی قبول نابه ایدی توبه و رجوع

جاردی پیدا دبیتن یک دومان	چل شف و چل روژ دبه ظلمت جهان

هم لسر اسلام و هم اهل کنار	طاری و ظلمت دبه لیل و نهار

وی دمی سرخوش دبن اهل ضلال	کافر و مشرک لمینی دبن بطال

(ژصفا) یان ژمروه یان ژجولک مکی یان ژ سدوم تو باژاری قوم لوطه کو ژ اختلاف روا حدیثا ، دابة حیوانکی پر مزنه دگهیژه عورا ، نا ثینه هند و قنوچ وی دوازده هزار گازنه پیره دار موسی علیه السلام عیسی پی نعمتی مثلانا دکه و مستبلا سلیمان علیه السلام هیه پی کافرن ممهیین دکه یانی علامتی ایمان و کفری دوجه وانده دده نیشاندان کو ژ هف فرق دبن

(اهل صلات) یانی اهل شف میژا ، تهجدا دکن کو صبحی نابینن را دبن چند جارا و سا دکن تو سبه تنه لورا قاسی سی شفا دریژ دبه دطرسن دچن جاما دبینن کو روژ ژ مغرب فه دربکت سبب دربتنا روژی ژ آلی مغرب فه چوا کو استاذ بدیع الزمان د مثلا بیتی دا ده ژ بتنی شفاتی گوتیه الا فه کره یا ارضی بحرکتا یومیه ژ مغرب بالی مشرق فه دچه —

دەرکفن یاجوج وماجوج او زمان | دی ڤخون آڤی دجلانی جهان

پر دکیشن زحمتی اُو مؤمنان | تا بیتن پیدا دناڤ وان آڤ ونان

وی دمی ختمی لسر راس حمار | نینتا دی تام دبیتن صد دینار

پاشی تین با حضرت عیسی تمام | پر دکن زاری دبیژن یا امام

توبکه ایرو ژخالق التماس | دا بین ام دی ژڤی خطی خلاص

حضرت عیسی دکه آن دم ثنا | تا دبن یاجوج وماجوج وژونا

وان ژ دنیای دبه او ذو الجلال | آڤ دشو ارضی بامر لا یزال

وی دمی دنیا دبه جنت مثال | هم ژنعمت نیکی هم آڤا زلال

هم دناڤ واندا برکت پر دبه | کیف وصحبت مال و دولت پر دبه

هم دبن اصحاب کهف ایقاظ ژخو | تف دبن آن دم ژبو عیسی صحاب

بازدکن او دچنه ارض مکته | هم دکن حجی ژبو خوه تینته

پاشی او دچنه مدینی بالتمام | حضرت عیسی دبه جلسال امام

اهل ایمانی دکن عیسی قبول | هم دعملن او لسر شرعا رسول

ضبطا میدانی دکن او مؤمنان | لو ژحمیان زوزترن اهل ایمان

(دەرکفن) الخ ژوژحتا « دولت پر دبه » هرته بنت ژحدیثا مسلم الّا کوتناوی « لسر راس حمار »، یانی گوشت سرکری، اونه وسایه، آنجاغ تیدە دبیتن سرکه جیئژ دبه ژصد دیناری (یاجوج وماجوج) دو طائفه ژترکانه دشکلی ورنگ وان دەنه . ای تویتە ، هنک ژوان پر دریژن ولک داراخرمی هنک پرکینکن ولک بهستی هنک کودوان ولک نعیژیه ، رستنه گوتیه دیلاوی تنە . نهایة البدایة ۱/۱۸٤ لنک دەرکتنا وان خدی تعالی امر عیسی علیه السلام دکه کو مؤمنا دطوریڤ دە محافظه بکه تاج ۵/۳۵٦ یانی مؤمنی تو استنبول فتح کرنه . نهایة ۱٦۳ ای مایی ژی دبازارادە دیتن (اصحاب الکهف) هڤالن مهدی نه ای کو مهدی امامتی تسلیمی عیسی دکه تف دبن اتباع وی . غایة المواعظ ۸۷ . پیرە حجی دکن . نهایة ۱۷۷ (ضبطا میدانی دکن) لوژا لههیژ مؤمنا دژمن نامینن هر کس دبه مؤمن کو دژن نامینن . (ضبطا مدینی نسخ

Institut kurde de Paris

رب عالم دی لوان رحمی بکه — وی بلالی دی ژ ناف وان هلبکه

پر دکیشن ضنگیی مؤمن تمام — دار دکنته حضرت مهدی امام

وی دمی مؤمن همو تابع دبن — او ژ رحما لایزال قانع دبن

لی لمیدانی دبیتن قیل و قال — شر دکن مؤمن دگل خلق دجال

نا هلن داخل ببه فی شهر شام — او دچه قدسی بلشکرقه تمام

پاشی عیسی دی ببه نازل همان — دی قتل کت وی لعینی بی ایمان

دی قتل کت عسکری خاص و عام — گر یهودو گر جهودن والسلام

حضرت مهدی دبت آن دم وفات — دژ فرن عیسی و مؤمن مؤمنات

تف دشامی دا دبن تنگ حصار — پاشی دی عالم دبیتن تنگزار

— مقدار کی وساڤی دبینه پاشی دبیژن خدا مه ، خدی تف چاف وی وندا دکه ولسر آنی وی کافر لی نفیساندن ، مسلمن تشتی زانن هر کسی کو ذره کی ایمانا وی هبه ژی دقطه هفال وی تف یهودو مجوس و فند ، نه ونجم مشرکن ، علامتی درکتنا دجال سی سالا غلا دبه سالا پاشی باران قطع نابی ، حیوان دمرن انسان بتسبیح وتحمید و تهلیل و تکبیرا دژین چواکو حدیثا ابن ماجه دبیژه ، زاد و طعامی کو دبینه دجال وی ژی وندا دکه ، لی کسی کو ببه تابع وی دو منت دبه چواکو حدیث مسلم دبیژه . (دار دکنته حضرت مهدی) اف دده زانین کو مهدی پشتی دجال درتی ، لی نه وسابه آنخا مهدی ژ فتحا استنبول دژ فره شامی هی دجال درتی هردو بهفره حربی دکن ، دجال دشامی ده مؤمنا حصار دکه ، فتنا وی دگهه هی بازارا غیر مکی و مدینی حتا عیسی علیه السلام نازل ببه . چواکو دحدیثا ده ثابته . (عیسی دی ببه نازل) وی نازل ببه لنک منارا سپی کو لشرقی شامی یه - منارا جامیا مزن - دست وی لسر بازک دو ملیاکتا یه دلوی آفی ژی دنقطن - وکی کو ژ حمامی درکتبه - نفسا وی بگهیژه کیژانی کافر دمره نف وی وک دبینا چاف وی دچه . حدیث مسلم تاج ٣٥٦/٥ کو دجال وی دبینه درفه و دحله چو تخون دآفی ده دحله آگر نکن وی بمرلی وی بکوژه کو هر کس ببینه ، عسکر وی تف دژ من لی تا ستره ما بو دیوارا گو ژی مؤمنا دکن دبیژن ف یهودی لپشت مه نه ورن وان بکوژن (آن دم) وی دمانی د ما کو دجال و عسکر وی تف بینه کشتن کافر نامینن لسر ارضی مهدی وفات دبه عیسی علیه السلام دگل مؤمنا لسر لمیژ دکن و وی دجامیا قدسی دده دفن دکن غایة المؤلف

Institut kurde de Paris

تابع وینه گلك شیطان و جن — هرچی صورت حز بکه تبدیل دکن

او دزانه اسم خلق هر کسان — داو بابان اخت و اخوان فروشنا

هم اسم جد و عم و خال — کافر مشرك لعین بد فعال

گر بخوازه میتا احیا بکه — جنکی تبدیل صورت مهیا دکه

هم لراستی جنتا دی یه عیان — آلی چپ ژی جهنما وی تو بزان

تابع خو داخل جنت دکه — حال اوه صاحب عذاب محنت دکه

اوکسی تابع نبه بودی همین — مطلقا دافیژه آگر او لعین

حال اوه دی چیته جنتا بر او — شاد به دگل حور و غلمان فی التوی

دزدبن خزنه لبر ملعونی کو او — هم دفاتن او با مر رب ژور

حق تعالی دی بده دی فرصتی — او ژ ناف خلق هلینه راحتی

او بلا دی بیته سر اهل ایمان — میر و ژن بیکفه برفنه مسجدان

دی بکن زاری و فغان هر فغان — هر بیژن یا الهی الامان

تیله دبیژه : قیامت رانابه حتا کو روم بیابه لاعماق یان لدابق ـ کو دو قصبه نه نیزی حلبی نه ـ عسکری مسلمانان حربی بوان دبه ثلثك دروفه ثلثك دبه شهید ثلثك فتح دکه ـ یانی روناروی دبه ـ حتا دچه استنبول دستینه . پاشی تینه شامی ـ ژبو حربا دجال ـ صف حربی سازدکن هر کو دبینن قامتا نمژی هاته کرن عیسی علیه السلام نازل دبه دجال دکوژه . لکو رحدیثا حذیفه کو دبیژن ترتیبه دکه یه سنه ۱۲۳ و حدیثا ابو نعیم و غیروی کو دفتاوی حدیثه ده یه سنه ۲۰۴ آف عسکری کو استنبول دستینه عسکر مهدیه او سرداره وانه .

دردنه ژخراسانی) چوا کو حدیثا ترمذی دبیژه . روایتك مسلم ژی و سا یه چوا کو امام قرطبی گوتیه (اصفهان) باژاری ایرانی یه یانی لاصفهانی فوتاوی زیده دبه ، عسکروی پرد به لوا نوژ هفتی

(دبیژه دا ژخدی مه) حدیثا طبرانی کو ابن کثیر دنهایتی دد نفسیه نقل دبیژه : دجال ژ منبری دژی دعوا حقی دکه دحربی ده غالبه حتا کو فاتی دینی اسلامی اظهار دکه خلق تابع وی دبن و ژی حتی دکن پاشی دبیژه ازبیغمبر دمر کسی عقلمند ژی قطن ＝

زو زكي دت او رسولي معتبر — مبحثا يوم القيام كر مختصر
گوت اوّل دهـ علامت بت عيان — اشكرا دي هون ببينن تك نيشان
اوّلا كافر دكن جنگي طلب — مملكت دگرن حتي شام و حلب
باشي اسلامي ژوان زور تر ببن — شهر استنبول ژوانا بستينن
وي دمي يغمه دكن تالان و مال — نوبه دارا افغان دكن مي هات دجال
ترك دكن اسلام لوي مالي كنار — او دكن جار دن بمال شامي فرار
كافري دجال تو بتن او زمان — زلزله پيدا دبيتن في جهان
دردكفتن ژ خراسان ايران — دي سواربه تام لارض اصفهان
چا فكي وي كون او اهل يهود — عسكر وي هنتي هزارن ژ جهود
او د بيژه از خدي مه او لعين — اي بيه تابع دچه آگر همين
او دچه شامي بلشكر زور زور — دا خادين شغلان لبر ملعوني كور

[illegible]

١) اون ئاخر ژ اونشه بني بر باقيامتي وي دهٔ ١٠ علامت خويا ببن، وان علامتان لگور حديثا مسلم اڤن: خروجا دجال، نزولا عيسى، ياجوج وماجوج، خسفا مشرق، خسفا مغرب، خسفا حجازي، درکتا روژي ژ مغرب، دابة الارض، دخان، آگري كو ژ يمني دركت. تماي انسانان لشامي كوم دكه. اڤ تك دبيك حديثكي ده نه. لكن ناظم ده علامت و هابيان كرينه: حربا كافرا، دجال، مهدي، عيسى عليه السلام، ياجوج ماجوج، دابة الارض، روژ دركتن ژ مغرب، دخان، هلاتنا قرآني، نفخا اول لصوري. اڤ هاوي ناظم فجه لوراقانا تك علامتي مزنن اما هر سه خسف ژ علاماتي بچوكن چوا تو رحمة الله نفيسيه ٨٢٥ لكن دد علامتي كوبيانكرنه نه د حديثكي ده نه ژ حديثا برهشكرنه وي دمي حق وي كو علاماتي مزن تك بيانكه چوا كو اشاعه بيان دكه. اي مايي اڤن: خرابونا مديني، هدمانا نمي، هتنا بايكي روح مؤمنا تقادستينه فيكا فردمينن. ٭(اوله كافر دلن ٭) الخ اڤ بيت و هر سي بيت وي ترجمه نه بصورتكي مختصر ژ حديث مسلم بو دتاجي ده نفيسيه ٣٢٨/٥

ذم دنیایی بکن ام آشکار   هون تماشا کن ژ دل ای گوشدا

بژ ذم دنیا ملعون این نظمها

ژ ته قط دی امید نابه بشولی قنج آیا دنیا

کس ژ دنیای نا غیظه مرکس زیبه دوسته ژوه نه دژمنه

ژ ته کس دی بغیظ نابه بژانه قنج آیا دنیا

کسی عقلین ژ ته دورن   اوی زانا و مشهورن

قوی کرنه دوصد سورن ژ طاعاتی آیا دنیا

کسی دگلته ببه یاره   ددی وی ماشی تیماره

د آخردا دکی ناره   د حشری دا آیا دنیا

لدور هنکا دکی چرخی   دبیژی بو هنا برخی

گلک خلقان دبی آخی   دکی رسوا آیا دنیا

ژ بو چه تو هنان رادکی   لکی جبی وی وندا کی

بکیرا یار بی   وی شادکی طمعکاری آیا دنیا

کسی بی عقل و مجنونی   دکری تو آوان تینی

بلعبان تو دخاپینی   دکی غافل آیا دنیا

مه خاپن هون آیا اخوان   لوی هون قط مبن مهمان

اوی نه عهد و نه پیمان   زیانکاره او دنیا

فقی سیرکه لدنیایی   وفا نک قط ژوی نایی

ته میلا خو دچرا دایی   عجوز پیره او دنیا

Institut kurde de Paris

تا نجى مفلس ژقان بالى قبوز
هم نجى محزون هم صاحب قصور

كى بشرعى هر عملكه بر شرين
دى د قبرى دا ببت بووى يقين

آو لقين بووى د بيژن اى شباب
تو بكه خوابى دناف مه تا حساب

هم ژبومه تو بكى يا رب نصيب
وان بحرمتا محمد يا مجيب

هون بنيرن فضل واحسانا عظيم
دى ژبو قولان اوى رب رحيم

كرم دابه تحت الارض فى الشتا
دا نبينن آذيت وهم زحمتا

ها فنى داكريه هينك با صفا
دا نبينن آذيت وهم پرجفا

اى لقولان فى دكه هم رحمتى
او قولى دا ثم ژبونا خذ منى

اى رشيد رابه ژخو يا غفلتى
دا نبينى تو د جبرو محنتى

مك دنيا ته ژبو خوه كريه يار
آخرى پوشمان بى هم شرمدار

تا نبورى تو ژفانى اى اخى
صادق الاعمال تو نابى اى اخى

كانى او خلق كرن هندى صفا
چون ژدنيايى نه دبتن يك وفا

كانى او سلطان سليمان پادشاه
كانى فرعون كانى نمرود كانى شاه

كانى قهرمان رستم ابن زال
كان على مرتضى صاحب قتال

كانى صلصال كانى شاهى خاورى
كانى انوشيروان صاحب جرى

كانى اسكندر كو دنيا سرتسر
قاف تا قافان د حكم وى بشر

كانى جمشيد كانى جمجم اى برا
كانى شداد جنت چيكر اشكرا

هم ژبونا وى رسول انس وجن
تشت دنيا تف ژبو وى چيكرن

تا ژبو وى ژى نبو باقى همان
فانيا دنيا ژمه جمله عيان

Institut kurde de Paris

جاردی گازی دکه ای دلبرین
جاردی گازی دکه فتح سخ بکه
هردما اوها دبیژه قبرنا
هنگا هاتن چند اصحاب باوفا
تیکده گوتن یا رسول انس وجان
او حبیب پادشاهی گردگار
کی تصدق کهژ بونا ذوالجلال
ما زنکارن قطع بکن بوری زبان
کی بخونه هر کلام ذوالجلال
دی منور بت صفت اسود برو
نورسیده بت ژعمری ای شباب
او دبیژه بو ته ای مردی ملیح
هردماته از دخوندم یا زلام
بربلایا ازنها دورکم ژته
ولک دیه هردم بخونی یاحنیق
گرزانی تو بخونی بالتمام
توحید و ذکری بکه تو ژدا ای دلال
دبیژی « لا اله الا الله »

وقت هاتی تو دگل خود بین نشین
فتنه مه از تو محافظ پیده که
بو روایت اوژ پیغمبر لنا
جم نبی الله محمد مصطفی
گازیا قبری بکه معنا بیان
جمله معنا کر تمامی آشکار
خبر و خوارن هم دراق و تشت و ملا
افعلوا هذا مدائم مؤمنان
او دقبری دا دبت بو وی مثال
لی مثاله او بجبنی ماده رو..
زیلی بهنا عنبر و مسک و گلاب
او دقبری دا بازمانک فصیح
ایرو روژم از دگل ته تا قیام
هم دقبری دا بکم صحبت بته
دا دقبری دا ببت بو ته رفیق
سورتی اخلاص بخونه یا زلام
اوژ بونا ته دبیتن ملک و مال
هر صلواتان بده لمحمد شاه

(تصدق) اخ بو یزان نحو فقط میرزا . دانا تصدقا ، خوندنا قرآنی ، تسبیحی بر ، یا دیژتنا ژدروا و ژخیانتی و ژنادی و ژبشکی میژی ، مرن خلاص دکن ژعذاب قبری . تنبیه الغافلین

Institut kurde de Paris

کنى اَوصاحب تاجان دخلن اَودناڤ گنجان
باطلس هم بديبا جان نها عريان دخولي دا
نى اَوزنك بگر عبرت مچى تنجه بكه صنعت آخ وخوه
آخرى توبكى هجرت ژدنيائى بچى ويدا

داستان ابن نظما مبكنت بحال تدارك قبر

تو بشين اجران بيال قبرا خوه يه | مانزانى آخرى مالا مه يه
گوتنه «انته صندوق العمل» | روژكى دى ته بشينه وى اجل
مرن عمل تنج بشين قبرى | اَو دبت بروه زوادا آخرتى
نخت قبرى توبكى اى يار | دى بكت نخشاته اَو ليل و نهار
روژ بنج جاران دكه بوته ندا | داخل غفلت بوى نابه صدا
روژكى گوت رسولى باصفا | شاه عالم اَو محمد مصطفى
گازيا قبرى فلان ابن فلان | قصبه غافل تو هردم من بزان
پر مته فى بطن من دامشان و ماز | كژدم و عقرب صد هزاران صد هزار
جاردى گازى دكه بوته برا | ظلمتم ازتو بشينه من چرا
جار دى گازى دكه بوته دلال | وقت مرتى ناى ناڤ من هشال

(كزيا قبرى) بنى هاونا بو قصه رشيد نظم كريه ام زست نهاتنه دحديثاده لى امام غزالى داحياىٔ ده دو حديث آنينه دوموضوع ده . مانى حديثا ول انه: قبر زميت ره دبيژه : چ تشتى ته غزاند يه قى تو نزانى كو از مالا فتنى مه از مالا ظلمتى مه از مالا وحده تى مه از مالا كرمامه چ تشتى ته غرانده كو تو دمن ره =

= دربازدبوى ته نكلك دڤا پيش يك دڤا باش اخ اڤ حديث ضعيفه . مانى حديثا دى اڤه : ميرى رودنى دنك شرا متث دبهتى كس پيره تا پيشه الله قبرا وى دبيژه : ڤى ته خوه ژمن ته با ريژ نبه ته حفظا خوه نكريه ژ منگيا من و بهنا منا بى وڤرتنا من وكرمى من كاته چ ژمن ره حاضر كريه . اڤ مرسله

Institut kurde de Paris

لورا خدا ام داله جيهانه | مطلق وي ژبو نه امتحانه
دا كشف ببن همي گنهكار | بي حجت نشولن د ناف نار
يا رب نكي تو نفس غافل | مدخول مه بكي د نجرا عاقل
نومي بكه كيم ژ هردو چشمان | محفوظ مه بكي ژ جمله خشمان
اي دل خو مكه غافل خرابي | هشيار ته ببه ژ بو حسابي

داستان فقه رشيد بو حال خو

فقي رابه حتي كنكي تو رازي | دماك رابه بكه فكرو نيازي
د ناف خواب غفلت دا تو ماني | بق ضعي تو غافل بويي ماني
بكه تركي ژ چشمان خواب غفلت | خو هشيار كه بورن وقت فرصت
ماقط ناكي لتان خلقان تو سيران | مه بوراندن بالتان كو چو گروان
چونه قبران و نادن كس جوابي | نشينه د ناف آخ و ترابي
ورن اي دل تماشا قبرستانان | زارا ... ببين حال اقلن پيرو جوانا

داستان بو حال قبر ميگنت ابن نقيبا

ژ بيني تو افان قبران چقاس انسان تو تيدانه
كاني او صاحب خيران حليم بونه د آخي دا
كاني او نازك د دلبر شرين صورت صنعت اسمر
كاني جمشيد كاني قيصر چو تميشون د ارضي دا
بنير وان كا بركيران حوالي شاكر شكران
بنير قان قاري قرآن چوان مانه د خولي دا

Institut kurde de Paris

سر المحشر

بسم الله الرحمن الرحيم

اوّل ساطرك باسم الله	بحثك ام بكن ژ قدرة الله
قدرت وى پرِ نابت حسابه	عاقل نكارن بكن كتابه
بى مثل و ظهير و وزير مكانه	بى مانع معين جهات زمانه
بى اولاد و زوج و باب و دايه	بى موت و مرن باقى خدايه
نورا او قديمه لا يزاله	بى شبهه قديم ذو الجلاله
منزّه بزانن ژ هر صفاتان	هم او بريه ژ منهياتان
دايه مه صراط و هم طريقت	با جمله علوم و هم شريعت
ام خالى نبن گلك ژ فكرى	دائمى بكن ژ بو وى شكرى
خلقا مه كريه ژ چار عناصر	ژ آتش و هواء و آخ و آگر
دايه مه رسولك با صداقت	دا او بكتن بو مه شفاعت
رسول خداى انس و جانه	مطلق او حبيب دو جهانه
او شاد لسر تخت مدينه	گلك معجزه ژ وى مه دينه
سيرا فلكا لناك وى كاقك	نغرا ملكا ژ وى ساقك
لورا خدا ام كرينه مخلوق	رازق او ده ام كرينه مرزوق
دايه مه جمله نعيم و نعمت	دا ام بكن بو وى عبادت

Institut kurde de Paris

K.L.